

brat

frančišek 6

»Hvaljen, moj Gospod, v naši
sestri smrti, ki ji nihče
v življenju ne uide.
Gorje njim, ki umrjejo
v smrtnem grehu,
a blagor njim,
ki počivajo v tvoji
najsvetejši volji,
zakaj druga smrt
jim ne bo mogla storiti
žalega.«

Sacro Convento - Bazilika sv. Frančiška Asiškega

Podelitev misijonskega križa s. Ani Slivka
Marjetice za rojstni dan

Utrinki z 800-letnice potrditve Vodila v Šiški
ISKALCI ZAKLADOV – duhovni kapitelj FRAME
Družbena razsežnost ekologije

Kazalo

Frančiškova duhovnost

Gospod naj ti podari mir!	3
Bazilika sv. Frančiška Asiškega	4
Spolnjevati sveti evangelij, da bi ga naredili živega in vidnega danes	6

Naša evangelizacija

Afrika potrebuje evangelij	9
Napovednik dogodkov	12

Iz naših družin

Slovesne zaobljube br. Andreja Pollaka	11
Ko se uresničijo sanje sestre Ane	13
Podelitev misijonskega križa s. Ani Slivka	14
Prve zaobljube	14
Marjetice za rojstni dan	15
Anketa	16
In memoriam: p. Mirko Veršič OFMConv	17

FSR

P. Mari Osredkar OFM	18
Zaobljube sv. Frančišku pri Sv. Jožefu na Studencih v Mariboru	20
Zaobljube na Vidmu pri Ptuj	21
+ Frančiška Čampa - s. Klara	22

Mladi Frančišku

V. evropski kongres FRAME v Litvi	23
Četrto romanje ministrantov frančiškanskih župnij	24
ISKALCI ZAKLADOV – duhovni kapitelj FRAME	26
Od bede do blišča	28

Razvedrilo

Nagradna številčna izpolnjevanica	31
-----------------------------------	----

Pravičnost in mir

Papež spodbuja k varovanju okolja, ne da bi pri tem pozabili na uboge	32
Posredništvo Cerkve v spopadih v Afriki	32

Korenine in sadovi

Življenje sv. Frančiška (24)	36
------------------------------	----

Sveta dežela

Romanje ob 150-letnici smrti arškega župnika Janeza M. Vianeya	36
In zgodila se je Afrika – 4 leta čakanja na dovoljenje ...	38

Naslovna slika

Bazilika sv. Frančiška v Assisiju

Revija **brat Frančišek** – ISSN 1408-0192.

GLASILO FRANČIŠKOVEGA SVETNEGA REDA (FSR) V SLOVENIJI.

Revija izhaja šestkrat letno.

Izdajatelj: Založba Brat Frančišek, v Ljubljani, Prešernov trg 4, SI-1000 Ljubljana, <http://ofm.rkc.si/zbj/>

Člani uredniškega odbora: br. Janez Papa OFM (glavni in odgovorni urednik), br. Mihael S. Vovk OFM (Frančiškova duhovnost), br. Peter Skoberne FSR (naslovnica), s. Ana Slivka FMM (Naša evangelizacija), br. Metod in s. Mateja Trajbarič FSR (FSR), br. Gregor Pavlič FSR (Razvedrilo), NS FRAMA (Mladi Frančišku), br. Stane Zore OFM (Pravičnost in mir), br. Miran Špelič OFM (Korenine in sadovi, Naše knjige), br. Peter Lavrih OFM (Sveta dežela).

Lektoriranje: Vera Lamut. Oprema: Aleš Porenta. Oblikovanje in priprava: Salve d.o.o., Ljubljana.

Tisk: Povše, Povšetova 36a, Ljubljana.

Naslov uredništva: Ul. Vita Kraigherja 2, SI-2000 Maribor; tel.: 02/22 85 113 ali 041 778 456; e-mail: revija.brat.francisek@ofm.si; faks: 02/22 85 112. Rokopisov in slik ne vračamo.

Revija se vzdržuje s prostovoljnimi prispevki.

Prispevke nakazujte na *Narodni svet FSR Slovenije*, TRR **SI56-2420-1900-4608-820** Raiffeisen banka d.d. Maribor; pri plačilu se sklicujte na **00 700-09**.

Glasiilo izhaja z dovoljenjem cerkvenih oblasti.

Uvodnik

brat **frančišek** 6/2009

Gospod naj ti podari mir!

... če častimo grob, v katerem je nekaj časa počival; kako svet, pravičen in vreden mora biti tisti, kateri njega, ki ne bo več umrl, ampak bo večno živel in je poveljčan ter ga »želijo videti angeli«, drži v rokah, ga prejema s srcem in usti in ga daje drugim, da ga prejemajo. (Frančiškovo pismo celotnemu redu 1,21-22)

Jezusov grob je bil »poln« le tri dni. Potem je vstal od mrtvih. S svojim trpljenjem in smrtjo nas je odrešil in večno zveličal.

V teh novembrskih dneh se spominjamo in prosimo za naše rajne, da bi bili le-ti deležni božjega usmiljenja. Ob tem so pomembne besede apostola Pavla v Pismu Rimljanom: »Ali mar ne veste, da smo bili vsi, ki smo bili krščeni v Kristusa Jezusa, krščeni v njegovo smrt? S krstom smo bili torej skupaj z njim pokopani v smrt, da bi prav tako, kakor je Kristus v moči Očetovega veličastva vstal od mrtvih, tudi mi stopili na pot novosti življenja. Če smo namreč z njim zraščeni v podobnosti njegove smrti, bomo tudi v podobnosti njegovega vstajenja. Če pa smo s Kristusom umrli, verujemo, da bomo z njim tudi živeli, saj vemo, da Kristus, potem ko je bil obujen od mrtvih, več ne umre; smrt nad njim nima več oblasti. Kajti kar je umrlo, je umrlo zaradi greha enkrat za vselej, kar pa živi, živi Bogu« (Rim 6,3-5.8-10).

Razlog našega upanja je življenje, ki nam ga naklanja božje usmiljenje. Sv. Frančišek je na čudovit način pokazal svoje navdušenje nad Jezusovim odrešenjem in je to z vsem srcem oznanjal ljudem. Smisel in pomen Jezusovega groba ni v trpljenju in smrti, ampak v dejstvu vstajenja in odrešenja.

Tovrstna zavest pripomore tudi k lažji odločitvi za tesnejšo hojo za Kristusom, o čemer nam pričajo tudi vsi, ki odgovorijo na božji klic redovniškega poslanstva. Služenje Bogu v vsakdanjem življenju, doma ali v misijonih, je tako vedno odraz prepričanosti v božjo previdnost.

Da je tovrstna zavest še živa, nam pričajo vsi bratje in sestre, ki se odločajo svoje življenje posvetiti Bogu. V nadaljevanju revije lahko preberete utrinke iz slovesnih in prvih obljub ter misijonskega poslanstva.

Misijonska zavest in poslanstvo pričata tudi o velikem čutu do tistih, ki Jezusa Kristusa še ne poznajo, ki ne poznajo veselega oznanila evangelija. Evangelij, ki je vodilo in življenje za vse Frančiškove brate in sestre, nas spodbuja k odgovorni drži do vsega stvarstva, družbe in okolja v katerem se nahajamo.

Sv. Frančišek je ob smrtni uri želel začutiti sestro Zemljo in biti nanjo položen brez vsega. Želel je biti v pristnem stiku z okoljem, s stvarstvom, s Stvarnikom. To naj bo vodilo tudi nam vsem, da bi v teh dneh, ko se spominjamo tistih, ki so že odšli h Gospodu, znali več časa nameniti tudi tistim, ki jih imamo v svoji sredi.

Vse dobro!

Bazilika sv. Frančiška Asiškega

Mogočna bazilika sv. Frančiška na zahodnem delu mesta Assisi, ki je nastala po zamisli brata Elije, ki je vodil dela, skriva v svojem srcu najdragocenejšo relikvijo, ki jo bratje minoriti skrbno čuvamo, to je grobnico – kamniti sarkofag s telesnimi ostanki sv. Frančiška.

Zakaj na tem mestu? Sv. Bonaventura v življenjepisu »Legenda Maior« piše, da so bratje nekoč vprašali Frančiška, kje bi želel biti pokopan. Izrazil je željo, da bi njegovo telo ležalo na mestu, kjer sedaj stoji bazilika. Tukaj na tem hribu so namreč obešali prestopnike in obsojene na smrt. Imenoval se je »Colle dell' inferno« – Peklenski hrib. Frančišek je želel biti pokopan med razbojniki, kakor je med razbojnikoma umrl Kristus. Hrib so kmalu po Frančiškovi smrti podarili manjšim bratom, ki so ga preimenovali v »Colle del paradiso« - Rajski hrib, in papež Gregor IX. je leta 1228 ukazal, naj se na tem mestu zgradi »posebna cerkev« (»specialis ecclesia«), ki bo grobnica sv. Frančiška ter »caput et mater« (glava in mati) reda manjših bratov.

Frančiškovo telo so leta 1230 (umrl je 3. 10. 1226) iz cerkve sv. Jurija (današnja bazilika sv. Klare) slovesno prenesli v današnjo grobnico.

Ker je bila bazilika arhitekturno zamišljena kot grobnica, so jo obrnili proti zahodu (tja, kjer sonce zahaja – »umira«). Sestavljena je iz zgornje in spodnje bazilike. Spodnja hrani grob, zato je temnejša, nekoliko nižja, z romanskimi oboki in tlak se spušča proti zahodu, proti velikemu oltarju, pod katerim je svetnikov grob (po letu 1818 so okrog groba uredili kripto). Tudi Kristus se je ob učlovečenju »spustil« na zemljo, sprejel umrljivost, da bi nas lahko odrešil, kar nakazuje tudi cikel dveh poslikav: učlovečenja in trpljenja. Spuščajoč tlak lahko pomeni še več, spust v podzemlje, skrajno Kristusovo ponižanje, da

nas je lahko odrešil. Krepost ponižnosti pa je potrebna za slehernega izmed nas, da se lahko zares iz srca zahvalimo Gospodu za neprecenljivi dar odrešenja.

Romarjev korak zato simbolično nakazuje neizbežno pot trpljenja, pot proti smrti, zahodu življenja, in temu sledita tudi stranski poslikavi, ki prikazujeta na eni strani Kristusovo življenje in na drugi življenje sv. Frančiška kot »drugega Kristusa«. Tako »Passio Christi (Kristusovo trpljenje)« kot »Passio Francisci (Frančiškovo trpljenje)« z ranami spominjata na besede: »Kolikor ste soudeleženi pri Kristusovem trpljenju, bodite veseli, da se boste veselili in radovali tudi, ko se bo razodelo njegovo veličastvo« (1 Pt 4,13). Freski na začetku leve in desne strani spodnje bazilike zato prikazujeta na eni, kako Jezusa pred smrtjo slečejo, na drugi podobno Frančišek daje svoj plašč revežu. In to je začetek duhovne poti. Osvobojen vsega lahko človek lažje potuje proti cilju. Frančišek zato izbere uboštvo; sicer pa bo vsakdo moral nekoč razlaščen čez vrata smrti pred Boga. Tako se romar na koncu spodnje cerkve povzpne po zunanji poti v zgornjo, visoko baziliko, ki je kot kraj večne Božje slave, kar nakazujejo visoki gotski

loki, ki simbolizirajo roke, ki se sklepajo k molitvi. Romar tokrat zapuša cerkev hodeč proti »vzhodu«, kjer vzhaja »Življenje« in od koder prihaja Odrešenje. Obe baziliki tako izpričujeta velikonočno skrivnost.

Bazilika je zgrajena zunaj mestnega obzidja na kamnitem terenu, kar nakazuje podobnost s krajem Jezusovega križanja. V obednici je bila upodobitev, ki je vzporejala Jeruzalem in Assisi kot »Frančiškov Jeruzalem«. Kakor je bil Jezus umorjen in pokopan zunaj Jeruzalema med razbojniki, je Frančišek želel biti pokopan na »Peklenskem hribu«. In kakor je Golgota postala kraj odrešenja, lahko iz osebne izkušnje rečem, da sem doživel, kako je tudi ta hrib z baziliko, pravzaprav ves Assisi, zares postal »Rajski hrib«. Imel sem milost, da sem bil nekaj časa spovednik v baziliki, in doživil sem, da so bile mnoge spovedi nekaj posebnega. Nekateri so opisovali svoje doživljanje, kako se niso mogli upreti notranjemu glasu, ki jih je skoraj prisilil, da so šli v spovednico, čeprav so se upirali in ob vstopu v baziliko niso imeli tega namena. Kakšen me je celo vprašal: »Kako to, da sem se znašel tukaj, v spovednici?« Osebnost niso našel drugega odgovora, kot da je to Božja milost, ki deluje po sv. Frančišku. So kraji, posebno grob sv. Frančiška, ob katerih človek umolkne, se zamisli nad svojim življenjem in resno vpraša o svoji poti ...

Večna vprašanja ali vprašanje večnosti

V mesecu novembru, ko se izraziteje spominjamo svojih rajnih in zanje molimo, se nam nehote zastavljajo vprašanja o življenju, smislu bivanja, smrti, večnosti ... Ob Frančiškovem življenju nam je morda lažje nanje odgovoriti. Čeprav nam na prvi pogled še vedno ostaja skrivnost, zakaj je Frančišek s tako lahkoto – in dozdeva se, da z razsipnim pogledom na življenje – vzkliknil in celo pozdravil smrt kot sestro: »Srečno pridi, moja sestra smrt« (Peruška legenda 65). Celozahvaljeval se je zanjo. Zaustavimo se malo in se vprašajmo, kako je Frančišek lahko zavzel takšen izvirni odnos do smrti?

Odgovor je jasn in preprost. Ker je do nje zavzel evangelijski odnos! Če človek vzame resno

evangelijsko vabilo k spreobrnjenju in hoji za Kristusom, potem se pred njim odpre pot, ki je v umiranju samemu sebi in pomeni vstop v velikonočno skrivnost. Človek s tem vstopi tudi na pot svobode.

Frančišek nas opominja, naj bomo v čuječnosti pred Bogom, brez navezovanja na zemeljsko in brez greha pripravljeni na obisk nje, ki ji »nihče v življenju ne uide« (prim. FHs 12). Z rojstvom stopimo na pot, ki pripelje v pogubljenje ali pa v odrešenje. Zato nas Frančišek vabi, naj pogledamo stvarjem v obraz, se izognemo prevaram in v »stavi pri življenjski igri« stavimo na Boga in ne na greh ali imetje, saj nam bo vse, kar domnevamo, da imamo, odvzeto. Frančišek se boji »duhovne smrti«. V nepotrjenem Vodilu je zapisal: »Spreobrnite se in prinašajte vreden sad pokore« (1 FVod XXI, 3). V Hvalnici stvarstva pa: »Gorje njim, ki umrjejo v smrtnem grehu, a blagor njim, ki počivajo v tvoji najsvetejši volji, zakaj druga smrt jim ne bo mogla storiti žalega« (FHs 13). S strogimi opomini nas Frančišek ne straši, temveč nas želi ljubeče spodbuditi in izzvati v nas spreobrnjenje.

Prva smrt pomeni odmreti grehu, spreobrnjenje! Druga pa je telesna smrt, ki je prehod. Svobodna odločitev poteka torej pri »prvi smrti«. Ta pa naj bo takšna, da druga (nesvobodna) ne bo neizbežno usodna. Za Frančiška ni drama smrti v ločitvi od tega sveta, ampak v tveganju, da bi bil ločen od Boga. Frančiškovo zedinjenje s Kristusom je bilo tako globoko, da se preprosto ni bal smrti. Smrt zanj ni bila več trenutek neizogibne usode, ampak rojstvo za nov svet, »dies natalis«, praznik za izbrane.

Frančišek je ob odhodu s tega sveta (transitus) s poslušanjem Božje besede, lomljenjem kruha in ob pesmi bratov ustvarjal pravo bogoslužje in obhajal svojo veliko noč. Medtem ko so bratje točili grenke solze in govorili: »Sveti oče, tvoji sinovi ostajajo sirote in oropani luči svojih oči! Spomni se svojih sinov, sirot, ki jih zapuščáš!«, je Frančišek svoboden zajemal odgovor iz vere: »Zares hitim k Bogu in vas vse zaupam njegovi milosti« (2 Cel 216).

p. Danilo Holc OFMConv

Pismo generalnega ministra in definitorija

Spolnjevati sveti evangeliij, da bi ga naredili živega in vidnega danes

*Predragi bratje,
Gospod Jezus naj vsakemu izmed vas
da vse dobro in svoj mir.*

Na začetku našega služenja vesoljnemu bratstvu in ob nadaljevanju doslej že utrjenega izročila vam želimo ob prazniku našega serafskega očeta sv. Frančiška poslati bratski pozdrav in preprosto sporočilo, da bi skupaj nadaljevali pot našega frančiškanskega življenja in poslanstva »s pristnostjo in odprti za prihodnost«.

Prehodili smo tri leta premišljevanja, poglabljanja in odkrivanja »milosti začetkov« Vodení smo bili k izvirnemu navdihu naše karizme, k Frančiškovemu »prvotnemu« uvidu, ki mu ga je navdihnil Gospod in je bil pred »ustanovo«, ki mu je sledila. Skupaj se zahvaljujemo Gospodu za mnogotere sadove, ki jih je takšno vračanje k prvotnemu »popku« zagotovo rodilo v bratstvih in enotah reda. Bilo je kot vračanje k »prvi ljubezni« in kako bi želeli, da bi navdušenje in zavzetost začetkov mogla še naprej hraniti in dajati dinamičnost naši vsakdanji zvestobi! Ko smo se vračali k začetku naše karizme, smo Frančiška srečali z novimi očmi, vendar se nismo hoteli obračati nazaj kot k nekakšni zgodovinski in nostalgčni preteklosti; ponovno smo obiskali Frančiškovo utemeljujoče izkustvo kot ikono naše prihodnosti, kot *način življenja*, katerega smo vsi poklicani uresničevati in pričevanje današnjemu svetu narediti zgovorno.

Ko obhajamo »milost začetkov«, gledamo Frančiška Asiškega. Vendar je Frančišek, da bi šel h korenini svojega načrta življenja, gledal Jezusa Kristusa, navzočega v poljubljnem

gobavcu, vidnega v Križanem pri Svetem Damijanu, navdihovalca v Besedi, ki jo je slišal pri Porciunkuli. In ko Frančišek še ni vedel, kaj bi moral storiti, mu je Gospod sam razodel, da mora »živeti po vzoru svetega evangeliija« (FOP 14). Frančišek nas vse vrača k evangeliiju, k osebi Jezusa, ubogega in križanega! To je veliki dar, ki smo ga prejeli tudi mi! Za ta edinstveni dar kakor tudi za druge neštete darove, ki jih prejemo – za dar življenja, poklica, bratov, Besede, evharistije – se nenehno zahvaljujemo Gospodu in smo mu globoko hvaležni.

Nedavni generalni kapitelj nas je na to spomnil in nam jasno predložil: »To je veselo oznanilo, ki smo ga prejeli: evangeliij Jezusa Kristusa, Sina Božjega, dar, ki je spremenil življenje Frančiška Asiškega in spreminja življenje vsakega izmed nas« (Nosilci daru evangeliija [NDE] 5). »Spolnjevanje svetega evangeliija« (FPVod 1,1), kar pomeni »držati se nauka in stopinj našega Gospoda Jezusa Kristusa« (FNPVod 1,1), je naše »Vodilo in življenje« (FPVod 1,1). Kakor je Frančišek »samega sebe docela razumel v luči evangeliija« (Benedikt XVI.), smo tudi mi poklicani, da začnemo z evangeliijem, da bi ga

v sedanjih različnih in spremenljivih razmerah, v katerih vsakdo je, živeli skupaj s Frančiškom in kakor nam ga je Frančišek prenesel. Tako bomo v veseli in ustvarjalni zvestobi (prim. PŽ 37) primerno odgovorili na znamenja časov, kot je od nas zahteval generalni kapitelj 2003 (prim. *Gospod naj ti da mir* 6).

Da bi lahko »tesneje sledili Jezusu Kristusu in spolnjevali evangeliij« (GK 5,2), kot smo obljubili, da bi se »držali besed, življenja in nauka in svetega evangeliija« (FNPVod 22,41) Gospoda Jezusa, moramo najprej v svoje življenje sprejeti Besedo, ki nam je podarjena, sprejeti evangeliij kot zastojni dar, ki nam je podarjen vsak dan, sprejeti ga z vztrajnim molitvenim branjem Besede, ki očičuje naše namene, vodi naša dejanja in ogenj poslanstva ohranja živ. Z besedami izrednega generalnega kapitlja 2006, ki povzema besede generalnega ministra, z močjo in prepričanjem ponavljamo: »Vrnimo se k evangeliiju in naše življenje bo spet dobilo poezijo, lepoto in navdušenje začetkov ... Osvobodimo evangeliij in evangeliij bo osvobodil nas« (*Gospod nam govori po poti* 14). Pustimo se osvoboditi duhovne otroposti, suhe navade, naveličanosti in vdanosti in usodo, da bomo nadaljevali s Kristusom in njegovo Besedo, v Frančiškovem spremstvu, z močno željo, da bi bili pravi Jezusovi učenci v današnjem svetu in za današnji svet.

Vendar ne moremo biti resnični učenci, če istočasno nismo tudi Jezusovi pričevalci in misijonarji, kot nas uči Frančišek. Prejetega in slišane evangeliija ne moremo imeti samo zase: moramo ga *vrniti*, tako da gremo po svetu in ga oznanjamo vsem ljudem. To nam je naročil generalni kapitelj, ko nas je imenoval »nosilci daru evangeliija«. Da, evangeliij, ki je naš *način življenja*, evangeliij, ki je na začetku naših bratstev in našega evangelizacijskega poslanstva, moramo *vračati* s pričevanjem vzajemne ljubezni v bratstvih, z izrecnim oznanjevanjem, s pogumnimi evangelijskimi izbirami, da bi »na konkreten način utelesili evangeliij« (NDE 8), z ustvarjalno domišljijo, ki zna v različnih okoliščinah najti nove in primerne oblike za različne naslovljence današnjega sveta.

Dar evangeliija, ki smo ga sprejeli in *vrnili* v skladu z evangelijsko logiko daru (prim. *Gospod nam govori po poti* 19 sl.), je torej naš temeljni »poklic«. Glede na nedavne zgodovinske rekonstrukcije verjetne bistvene vsebine *Protovodila*, ki je bilo predstavljeno papežu Inocencu III., naj bi Frančišek ne bil določil nobenega načina apostolske dejavnosti, jasno pa naj bi bil določil pogoje *hoje za Kristusom*, svoj način razumevanja in volje po radikalnem življenju po evangeliiju: duh molitve in pobožnosti, bratstvo, uboštvo in majhnost, »oznanilo evangeliija miru« (NDE 9), pridiganje in evangelizacija (prim. GK 1,2). To so *prednostne naloge*, ki smo jih v zadnjih letih skušali poglobiti in uresničiti, sedaj pa jih ponovno odkrivamo, zakoreninjene v temeljni odločitvi za evangeliij, ki ga živimo brez razlag (*sine glossa*), v katerem te *prednostne naloge* dobijo svojo karizmatično enotnost.

Generalni kapitelj je hotel tudi ponovno predložiti *prednostne naloge* kot »temeljne vrednote«, h katerim smo se vrnili v dvojni luči: po eni strani kot k evangelijskim razsežnostim učenca-misijonarja, torej »v ključu evangelizacijskega poslanstva in v perspektivi odpiranja svetu« (*Naročila generalnega kapitlja* 1); po drugi strani kot k nalogi in odgovornosti vsake enote reda, ki mora »najti lastno metodologijo ali postopek za študij, poglobitev in uresničevanje *prednostnih nalog*« (*Naročila generalnega kapitlja* 6).

To je konkretna pot, ki nam jo je nakazal Binkoštni kapitelj 2009, in so vsak brat, vsako bratstvo in enota reda poklicani, da se podajo nanjo in po njej hodijo.

Zelo si želimo poudariti absolutno potrebo, da vsi vstopimo v dinamiko *logike daru*, da bi presegli predvsem vsako obliko duhovne in pastoralne »nedejavnosti«, da bi presegli kakršno koli težnjo ali skušnjavo »samozadostnosti«, ki zapre vsa obzorja, tako da bi tudi z razlašanjem tolikih oblik nezakonitega prilaščanja šli »živet na meje«, antropološke in družbene, da bi zdravili rane, ki so jih povzročile »razpoke razkosanega sveta, s prizadevanjem za povezovanje, da bi te in druge dihotomije presegli kot pot vračanja« (NDE 22). Prav tako se nam zdi pomembno pospeševati »socialno občutljivost« (prim. NDE 29-30) in da se vsi napotimo proti novi »podeljeni evangelizaciji«, s pospeševanjem »podelitve našega poslanstva z laiki«, našimi brati (prim. NDE 25-27).

Mi, novi generalni definitorij, si bomo vzeli čas v drugi polovici septembra do prvega tedna v oktobru, da bomo skupaj poglobljeno premišljevali o dokumentu generalnega kapitlja. V naslednjih mesecih bomo s tem nadaljevali, proti božiču pa mislimo vsem vam dati spoznati sad naših razmišljanj in odločitve, ki nam jih bo Duh navdihnil za animacijo reda in uresničevanje kapiteljskih naročil.

V tem prvem sporočilu smo preprosto želeli sebe in vas vrniti k bistveni vsebini našega Vo-

dila, k evangeliju, ki je potem tudi Jezus sam, za katerega smo obljubili, da bomo bolj »hodili za njim« kot pa ga »posnemali«, da bi ga naredili živega in vidnega današnjim ljudem.

Najboljši način, da počastimo in proslavimo sv. Frančiška, je, da zvesto oživljamo dediščino, ki nam jo je zapustil: da poslušamo in sprejmemo vase Jezusov evangelij, da ga živimo s pristno in popolno privolitvijo, da ga vračamo današnjim možem in ženam, ko »hodimo po poteh sveta kot manjši bratje evangelizatorji s srcem, obrnjenim h Gospodu« (NDE 10).

Vesel praznik našega očeta sv. Frančiška, ki ga prosimo, naj nas blagoslovi kot svoje sinove in nas spremlja na poti evangelija.

Rim, 17. septembra 2009

Praznik vtisnjenja ran sv. Frančišku

Vaši bratje iz generalnega definitorija:

br. José Rodríguez Carballo, ofm
generalni minister

br. Michael Anthony Perry, ofm
generalni vikar

br. Vincenzo Brocanelli, ofm
generalni definitor

br. Vicente-Emilio Felipe Tapia, ofm
generalni definitor

br. Nestor Inácio Schwerz, ofm
generalni definitor

br. Francis William Walter, ofm
generalni definitor

br. Roger Marchal, ofm
generalni definitor

br. Ernest Karol Siekierka, ofm
generalni definitor

br. Paskalis Bruno Syukur, ofm
generalni definitor

br. Julio César Bunader, ofm
generalni definitor

br. Vincent Mduduzi Zungu, ofm
generalni definitor

br. Aidan McGrath, ofm (generalni tajnik)

Afrika potrebuje evangelij

P. Pepija vsi dobro poznamo. O svoji 15-letni misijonski poti pravi takole: »Če bi jo na kratko opisal, bi rekel: šokantno in izzivov polno vživljanje v novo kulturo, jezik, navade, način življenja ljudstva Otamarijev, odpor do »afriških neumnosti«, pobotanje z njimi, ljubezen do vsega, kar so, trpljenje z ubogimi ljudmi v njihovi duhovni in materialni revščini, nemoč v pastoralnem delu pri oznanjevanju evangelija, sprejem nemoči v priходу do osmiselitve, da je potrebno čisto preprosto biti kristjan, živeti iz vere in ljubezni do Kristusa, pričati zanj v Kristusu in njegovi Cerkvi tujem okolju. To je bila moja pot od Benina v Togo in zopet nazaj v Benin pred petimi leti. Pot odkrivanja, čudenja, veselja, rasti, razočaranj, trpljenja, upanja proti upanju, pot preprostega vsakdanjega življenja.«

Preden je zapustil Afriko, je p. Pepi živel v mestni župniji sv. Bernardke, ki jo je krajevni škof zaupal frančiškanom: »Pred petimi leti sem prišel v to škofijo in jo kot župnik 4 leta vodil, pri čemer sem imel glavni namen: utrditi duhovno življenje in versko prepričanje kristjanov, poglobiti resno duhovno in versko pripravo katehumenov na krst, okrepiti zavest pripadnosti in odgovornosti župnijskemu občestvu, spraviti na noge dejaven župnijski pastoralni svet, ustanoviti temeljna krščanska občestva, kjer se enkrat tedensko kristjani iste mestne četrti med seboj srečajo za skupno molitev, branje in razmišljanje ob Božji besedi,

izmenjavo novic, skrb za medsebojno pomoč, poglobiti versko znanje župljanov, okrepiti gibanja, skupine in zборе v njihovem verskem poslanstvu, angažirati kristjane, da postajajo vedno bolj dejavni v župniji in v mestu, reševati »koruznike« iz greha priležništva in jih pripeljati do normalnega življenja v krščanskem zakonu. Poleg tega je bilo potrebno opraviti še kar nekaj gradenj v središču župnije, pa tudi v vaseh, ki so v župniji.

In če ga vprašate, kaj mu je v misijonskem življenju in delovanju prinašalo največ moči in veselja, bo rekel: »Doživeti čudež spreobrnjenja – to je največje veselje, to daje moč in spodbudo. V tem se počutim potrjenega v smisel tolikega truda in žrtev. V zadnjem času me je močno zaznamoval krst zapor-nika Jeremija. V rojstni župniji je po opravljeni katehezi zavrnil krst, potem je padel v težki greh uboja ... Tema in trpljenje tega greha, ki ga je pripeljal v revščino natitinguškega zavora, ga je sredi največjega trpljenja in revščine pripeljal do globoke in prepričane vere v Kristusa, zato smo ga na veliko noč krstili. Biti priča spreobrnjenja in vere vsakega posameznega kristjana, to je pravzaprav edino pravo veselje in moč. Seveda pa ne smem pozabiti tudi na vsakodnevni vir moči in veselja, ki je obhajanje sv. evharistije in molitveno povezanost z Gospodom.«

P. Pepi takole sklene svoje pismo: Spodbujam vas k vztrajnosti, ljubezni, veri in zaupanju. Afrika potrebuje evangelij, da se bo prenovila in osvobodila sil teme. Trenutno se mu še upira, a z delovanjem Svetega Duha in s prihodom domačih duhovnikov se odpira novo upanje. Prihodnost Cerkve je v Afriki polna obetov. Najlepše pozdrave vsem, ki imate radi misijone!»

P. Pepi, frančiškan

Strnila: s. Ana Slivka FMM

Napovednik dogodkov

NOVEMBER

- 13. - 15. 11. 2009: Kančevci: pevski konec tedna
- 15. 11. 2009: Srečanje Narodnega sveta FO in FRAMA
- 20. - 22. 11. 2009: Kapitelj FSR (Oaza miru)
- 20. - 22. 11. 2009: Kančevci: Duhovni seminar za zakonske pare
- 27.-29.11.2009: Duhovne vaje na temo Kromacij Oglejski – naš neznani cerkveni oče – bratje frančiškani (Kančevci)

DECEMBER

- 29. 12. 2009 - 1. 1. 2010: Kančevci: Duhovna obnova s silvestrovanjem za družine in druge

JANUAR 2010

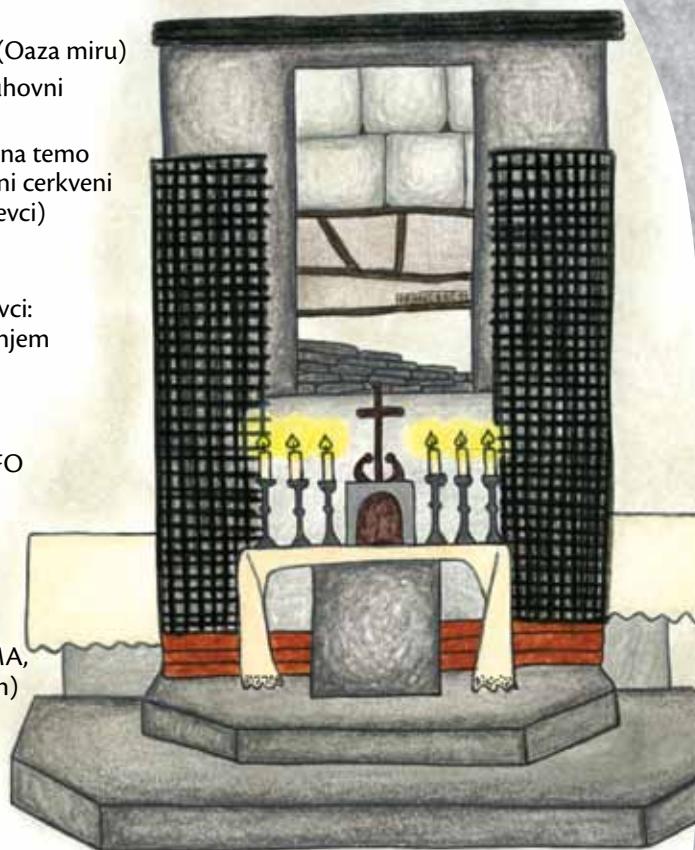
- 8. - 10. 1. 2010: Duhovne vaje FO

MAREC 2010

- 19. - 21. 3. 2010: Duhovne vaje

MAJ 2010

- 8. 5. 2010: Festival FO in FRAMA, ki se letos združi še s FSR (Piran)

Darovi za revijo Brat Frančišek

Od 1.6.2009 do 30.9.2009 se je nabralo še nekaj vaših darov za vzdrževanje revije Brat Frančišek.

130€ KB FSR Vitanje; 100€ Jože Škrabec Dravograd, FSR MB-Sv. Marija; 84€ FSR Marijinega imena Ruše; 25€ Stanko Šorli; 20€ Zore Rudi, Župnijski urad Šmartno, Šešek Jožefa, Albina Meglič, Katja Sabolič, Vincenc Vidmar; 15€ Angelca Pikel, Župnija Sv. Benedikt; 12,9€ Franciskanski samostan LJ - Center; 10€ Delčnjak Ana, Žizek Marija, Veronika Fišer, Ivana Marjanovič; 5€ Franc Lovrenčak. Bog povrni!

Slovesne zaobljube br. Andreja Pollaka

14. vrstica 3. poglavja Markovega evangelija pravi: »Postavil jih je dvanajst, ki jih je imenoval tudi apostole, da bi bili z njim in bi jih pošiljal oznanjati ter bi imeli oblast izganjati demone.« Brat Andrej je razumel bistvo in si je izbral samo besede: »Postavil jih je ... da bi bili z Njim.« Če je temeljna tema Markovega evangelija, *kdo je Jezus in kdo je njegov učenec*, potem lahko rečemo, da bo br. Andrej odličen učenec, če bo vedno vedel, da je Jezus tisti, ki postavlja, in da je glavna naloga učenca, da je z Njim.

Tisti, ki vsaj malo poznate brata Andreja, veste, da mu ni bilo nikoli do tega, da bi se imenoval apostol v smislu zunanje časti, da mu ni bilo do tega, da bi imel kakršno koli oblast ali da bi na vsak način želel oznanjati. Vse to je pomembno, a je zares učinkovito šele takrat, ko smo globoko povezani z Njim, ki ga oznanjamo, ki nas je prvi ljubil in postavil v svojo službo. To glavno in najbolj prijetno nalogo, da smo z Njim, lahko izpolnjuje prav vsak redovnik ne glede na starost, bolezn ali nesreče, ki jih življenje prinese. Lahko bi rekli, da je br. Andrej na god naše province obljubil, da bo z Jezusom v sreči in nesreči, bolezn in zdravju in da ga bo ljubil in poslušal vse dni svojega življenja.

Tisti dan, ko se je zvečerilo, je v cerkev sv. Cirila in Metoda za Bežigradom v Ljubljani prišla velika množica: župnijski zbor, zbor MPP, duhovniki, redovniki, sorodniki in prijatelji brata Andreja ter drugi. Prišli so, da bi videli Jezusa, ki se daruje Očetu, in da bi videli br. Andreja, ki ga pri tem posnema. In res so ga videli. Prišel je v spremstvu svojega magistra, p. Staneta, ki ga je pred homilijo tudi poklical. Br. Andrej je

odgovoril: »Tukaj sem, Gospod, poklical si me!« To dejanje nam je simbolično prikazalo Božji klic, ki predstavlja začetek redovniške poti. Nato je br. Andrej izrazil prošnjo, da bi smel opravljati slovesne zaobljube v redu manjših bratov. Po njegovi prošnji smo vsi bratje vzkliknili: »Bogu hvala!« Sledila je homilija, po njej pa spraševanje. Provincialni minister p. Viktor Papež je zastavil br. Andreju šest vprašanj in zaobljubljenec je šestkrat odgovoril: »Ho-

čem!« Ko se je provincialni minister preprical o pripravljenosti br. Andreja, je rekel: »Bog, ki je v tebi dobro delo začel, naj ga tudi dopolni do dneva Jezusa Kristusa.« Vsi smo pritrdili: »Amen.«

Sledile so litanije vseh svetnikov. Zaobljubljenec je legel na tla. S to držo, ki je znamenje največje ponižnosti in prošnje, je pokazal, da je pripravljen služiti Bogu in Cerkvi kot manjši brat. Ostali smo med litanijami klečali in prosili Gospoda, da bi na priprošeno svetnic in svetnikov svojega služabnika, ki ga je poklical v sveto službo, utrdil v njegovem svetem sklepu. Litanije sta pela brat Mihael in brat Jan.

Po litanijah pa je br. Andrej Pollak izpovedal zaobljube v hvalo in slavo Presvete Trojice.

Pristopil je k p. provincialu, se mu poklonil, pokleknil ter položil svoje roke v njegove dlani. Za provincialnim ministrom sta stali dve priči, p. Stane Zore in p. Miran Špelič. Tako je p. Viktor sprejel zaobljube br. Andreja, sledilo je podpisovanje dokumentov, medtem pa je zbor MPP pel Frančiškovo opomin *Kjer ljubezen je in modrost*. Pesem je bila kot odmev na provincialove besede: »In če jih boš spolnjeval, ti v imenu vsemogočnega Boga obljubljam večno življenje.«

P. Viktor je na novo slovesno zaobljubljenemu bratu podelil slovesni blagoslov, Vodilo in kot prvi izmed manjših bratov tudi poljub miru, medtem ko je zbor pel Frančiškovo sončno pesem.

Začelo se je čudovito evharistično bogoslužje in takrat je množica videla Jezusa, kako se daruje Očetu. Tudi zaobljubljenec ga je videl in ga prejel pod obema podobama. V moči te hrane se je pristno zahvalil Troedinemu Bogu za to, da je, da biva in za vse milosti, ki jih je od njega prejel. Zahvalil se je staršem, ki so mu posredovali življenje, vero in vzgojo, ter vsem ljudem, ki so ga spodbujali na njegovi poti, z njim delali in zanj molili.

Molili bomo zate tudi mi, br. Andrej, da bi bil srečen in da bi izžareval Kristusov mir, ki je značilen za tiste, ki odgovorijo Božjemu klicu, kot nam je povedal br. Toni Brinovec pri uvodu v pozdrav miru, ter da bi tako, kot je povedal p. Ambrož Mušič pri uvodu v Gospodovo molitev, lomil kruh, ki ga imaš najraje, in ga delil z vsemi, ki so ga potrebni.

br. Jani Jeriček OFM, foto: Janez Kotar

Ko se uresničijo sanje sestre Ane

Vsak človek nosi v sebi poklicanost, ki jo zaživi toliko, kolikor si jo dovoli odkriti. Eni svoje sanje tiho nosijo le v sebi, drugi jih donosijo, bi rekli po žensko. To doživljamo sestre v naši sredi vsakokrat, ko se ena izmed nas odloči, da vse svoje življenje podari Kristusu. S tem pa je povezano tudi poslanstvo, ki ga prejmemo na sam dan večnih zaobljub. Naša Ana je pri večnih zaobljubah dobila poslanstvo za Brazilijo, a je zaradi angažiranosti v pastoralni mladini svoj

odhod odložila za eno leto. Tako je 8. avgusta v svoji domači župniji Lokovec prejela misijonski križ. Križ, znamenje, ki nas spominja na Jezusovo darovanje, je tudi znamenje Anine pripravljenosti zapustiti vso svojo gotovost, varnost, domačnost in iti v neznano, v tuj svet. To znamenje, ki bo Ano spremljalo skozi čase spoznavanja, odkrivanja nove kulture in sprejemanja le-te, je zanjo tudi znamenje njenih sanj. Ana je sanjala, da bi šla daleč in delala na ulici, med ubogimi. Sanje, ki jih je leta nosila v sebi, dobivajo počasi svoje poteze. V deželi, kjer je nasilje nekaj vsakodnevnega, bo pred stalnim izzivom, kako te drže evangelizirati, jim dati obličje Boga, ki premaga nasilje z ljubeznijo, tako da se prepusti našim rokam do te mere, da ga pribijejo na križ.

Morda bo kdo zavzdihnil: »Kakšne neki so te sanje, če so povezane z bolečino in trpljenjem?« Vendar, ali ni moč darovanja misijonarke ravno v tem, da sprejme bolečino umiranja sebi, svojim navadam, svoji mentaliteti, da bi posvojila povsem drug način življenja in tako v sebi naredila prostor za novo ljudstvo, ki mu želi pripadati? In ko se srce toliko razširi, da zmoreš udomačiti novo kulturo, drugačne navade, o kakšna sreča in veselje! Ana, ki je v Franciji preživela tri leta, mi je enkrat rekla: »Če bi se vrnila po enem letu, bi odšla domov z grenkobo, a ker sem se vrnila po treh, sem odšla z radostjo v srcu.«

Lepo je bilo biti priča, kako je Ana skozi leta zorela v svoji poklicanosti in z navdušenjem sprejela svoje poslanstvo. Naj vse skrite sanje, ki jih nosi v sebi, zagledajo beli dan in postanejo upanje za vse, h katerim je poslana.

sestre FMM

Podelitev misijonskega križa s. Ani Slivka

Sicer nisem bil zraven, a začelo naj bi se že v petek, 7. avgusta 2009, dopoldne: nekaj prijateljev se je skupaj z Ano in njenimi sestrami podalo v Lokovec in tam začelo pripravljati praznovanje! Postavili so velik šotor, ki ga je za to priložnost rade volje posodila Civilna zaščita iz Nove Gorice, okrasili ljubko cerkvico sv. Petra in Pavla, pripravili mize in klopi Turističnega društva Čepovan in se, kolikor sem lahko videl, ob vsem tem strašansko zabavali!!

V soboto, 8. avgusta, zjutraj je bilo vse nared. Prišel je g. škof Metod Pirih, ki je v Lokovcu domačin, in je tudi daroval sveto mašo, blagoslovil misijonski križ in ga izročil sestri Ani. Somaševali so še nekateri drugi duhovniki, med njimi tudi Anin stric Stjepan Sokolović, župnik na Hrvaškem, od koder je vsa Anina družina. Na koncu pa je vse zbrane pozdravil še g. Stane Kerin iz Slovenskega misijonskega središča in Ani podaril svečo. Maša je bila res nadvse preprosta, domača in vesela, kot se za podelitev misijonskega križa spodobi!

Tisti dan je Ana izrekla besede: »Do odhoda je še 22 dni ...« Kar malo nas je zmrzilo! Ana najprej odhaja v Lizbono na Portugalsko, kjer se bo nekaj mesecev učila jezika, nato pa se bo podala v Brazilijo, kjer sestre frančiškanke Marijine misijonarke delujejo v kakih petnajstih mednarodnih skupnostih, ki so razdeljene na dve provinci.

Po maši smo se vsi skupaj povsnelili in okrepčali z dobrotami vseh vrst, se poslovili od sestre Ane in ji zaželeli, da bi bila še naprej tako vesela in nasmejana ter da bi vse svoje mnoge darove brez konca delila vsem ljudem na svojem novem misijonu v Braziliji.

Sestra Ana, Bog naj te blagoslovi in varuje!!

M. P.

Prve zaobljube

Gospod kliče in človek odgovori. To je pristotno v vsakem poklicu in pri vsaki odločitvi. Še posebej pa je ta klic pomemben pri tistih, ki jih Bog kliče v redovništvo. S tem posvetijo celo življenje Gospodu in tako sledijo njegovim stopinjam z življenjem v pokorščini, brez lastnine in v čistosti.

Do takega sklepa smo prišli trije frančiškanski novinci Mihael Ambrožič, Jani Jeriček in Melhior Grošelj. Tako smo po enem letu preizkušnje in bivanja med brati na Sveti Gori sklenili izročiti svoje zaobljube našemu provincialu p. Viktorju Papežu pred Troedinim Bogom in ljudmi. Med mašo 8. septembra 2009 smo bili po besednem bogoslužju poklicani in izprašani o resnosti naših namenov in nato položili svoje roke v njegove in on nas je kot oče sprejel in potrdil naše zaobljube. Med homilijo je poudaril pomen redovništva za svet in pozval k stanovitnosti poklicanih. Izročil nam je Vodilo, katerega smo dobri spoznali v noviciatu, in nas pozval, naj živimo po tem kažipotu za življenje v Kristusu.

Po izrečenih zaobljubah so pristopili bratje in nas sprejeli z bratskim poljubom. Potem se je maša nadaljevala in prvič smo jo lahko darovali kot bratje frančiškani.

Tako je bil sklenjen neki krog preverjanja in se začel nov. Bogu smo že zaobljubili svoje življenje, a mora preteči nekaj let, da se to utrdi in preveri tudi s strani bratstva.

Obilo božjega blagoslova vsem, ki ste bili in ste še povezani z nami v molitvi. Mir in vse dobro!

br. Melhior Grošelj OFM

Marjetice za rojstni dan

Letošnjemu letu, ki je precej obarvano z jubileji in obletnicami – 800 let od potrditve Frančiškovega Vodila, 150 let od prenosa škofskega sedeža v Maribor, 10 let od Slomškove

beatifikacije – se pridružuje še okrogla obletnica, ki jo prav posebno praznujemo šolske sestre sv. Frančiška Kristusa Kralja. Letos namreč obhajamo 140. rojstni dan naše kongregacije.

To okroglo obletnico smo sestre proslavile z dvema večjima dogodkoma. 1. 10. 2009 smo v galeriji *Ars Sacra* v Mariboru odprle razstavo likovnih del naših sester iz cele kongregacije (odprta bo do konca oktobra), nato pa praznovanje nadaljevale z gledališko igro *Marjetice*. Napisala in režirala jo je s. Tina Dajčer. V njej na vester način opisuje pogumne korake prvih sester ob začetkih naše kongregacije.

Igro igramo sestre same, skupaj z našimi postulantinami in kanonikom g. Janezom Lesniko. Že maja smo začeli pridno vaditi in naš trud je bil poplačan ...

Skupaj z našimi sestrami iz drugih provinc se nas je v Slomškovi dvorani zbralo okoli 250. Bilo je res veselo doživetje in hvaležne smo vsem za tolikšno podporo.

Zanima tudi vas, kakor je zanimalo radovedne deklice, ali imajo sestre pod dolgimi habiti noge ali ne? Kaj se je zgodilo s krompirjem, da so se namesto njega znašle v loncu marjetice? In kako je spiritualu Kosarju uspelo uresničiti Slomškovo zamisel?

Igrico bomo ponovile še 18. 10. 2009 ob 17.30 v Antonovem domu na Viču, 29. 10. 2009 ob 19h v Št. Jakobu na avstrijskem Koroškem in 15. 11. 2009 ob 16h v župniji Kranj Zlato Polje. Vsi lepo povabljeni!

s. **Kristina Čerin ŠSFKK**

Udeležence na sklepni slovesnosti praznovanja 800-letnice potrditve Vodila v Šiški smo povprašali, kako so preživeli to jubilejno leto

s. **Angelca Martinjak FSR**

Današnja slovesnost je bila res čudovita, prav takšna je tudi Franciškova karizma. Če skušaš živeti to karizmo, najhitreje prideš do sreče. V tem letu sem se hotela še bolj približati sv. Francišku in še bolj sem molila za to, da bi nas bilo več v FSR, predvsem mladih!

br. **Gregor Rehar OFMCap**

To leto je bilo kar pestro. Vesel sem izkušnje našega druženja in bratstva. Nihče ni sam, ampak ima vsak sestro in brata ...

Čeprav imamo različne poklice in stanove, smo si med seboj bratje in sestre.

br. **Mirko Potočnik FSR**

Leto je bilo precej delovno. Meni osebno pa je bilo v znamenju odhoda našega p. Mirka Veršiča, ki je v veliki meri sodeloval pri organizaciji predvsem romanja v Assisi, ki je bilo nepozabno, in tudi sicer v številnih srečanjih, ki smo jih imeli prav posebno v tem letu. Žal je ravno pred sklepom tega jubileja odšel v večnost. Sicer je mene kot člana Narodnega sveta zaznamovalo predvsem prizadevanje, da bi velik del obljub, ki smo jih dali na kapitlju, tudi uresničili, saj se spet bliža volilni kapitelj.

Ana, 11 let

Sv. Francišek mi pomeni velik zgled, kako naj živim. S seboj sem pripeljala tudi sošolko Nežo.

In memoriam

Poslovilne besede p. Mirku Veršiču OFMConv

Piran, 26. 8. 2009

Dragi p. Mirko!

Težko je spregovoriti v slovo, čeprav ne dokončno, človeku, ki je zapustil v tvojem življenju tako globoke brazde in vanje zasejal toliko vstajenjskega semena! V trenutkih bolečine si zato kličem v spomin besede pesnice, ki čisto po franciškovski pravi: »Ni smrt tisto, kar nas loči, in življenje ni, kar družijo nas ... So vezi močnejše ... Brez pomena zanje so razdalje, kraj in čas!« (Mila Kačičeva).

s. **Franciška Koren FSR**

Sv. Francišek se me dotakne v dno srca. Skušam in upam, da sem Franciškova. Leto sem preživela res po svojih sposobnostih v polnosti s sv. Franciшком. Še naprej se bom trudila, da mu bom čimbolj podobna v svoji majhnosti in skromnosti.

br. **Franc Herle FSR**

Leto praznovanja se je začelo pravzaprav takrat, ko smo romali na Trsat. Ta uvod je bil zelo bogat. Tudi v bratstvu smo se pripravljali z molitvijo, dobili smo še »kartončke«, da smo vsak dan molili.

Slovesnost v Cankarjevem domu je bila manifestacija, kamor smo povabili precej prijateljev in znancev, da so praznovali z nami. Današnji dan pa je čudovit za vse, še posebno, ker smo združeni z otroki in mladino.

Tadej, 10 let **in Martin, 6 let**

Lepo je, ker se tukaj igramo in srečamo prijatelje!

Vse vaše življenje je bilo eno samo žlahtno pričevanje in nesebično razdajanje, bilo je eno samo čudovito tkanje teh vezi. Vaša tenkočutna, skoraj otroško radoživa in iskrena, a vendar tako moška duša nam je vedno, ko je bilo to najbolj potrebno, znala spregovoriti na svojstven, samo vaš način. Vsako srečanje krajevnega bratstva FSR tu v Piranu ali pa pokrajinskega bratstva na ravni kopske

škofije, vsako naše drugo druženje, vsako naše skupno romanje je bilo neizbrisno zaznamovano z vašimi žlahtnimi in prvinskimi mislimi in spoznanji. Zven vaše kitare in zvok vašega glasu bosta za vedno ostala v naših spominih. Učili ste nas krotiti volka v naših srcih, učili ste nas objemati in poljubljati gobavce sodobnega časa in sveta, v tišini ste nas učili romati v globine naših duš in tam poiskati tisti mir, da bi kot Francišek znali sprejemati ne samo veselje, ampak tudi Kristusove rane.

Bratje in sestre v FSR smo Bogu neizmerno hvaležni, da nam je naklonil to milost in poslal v naša življenja tak kažipot in tak svetilnik, kakršni ste bili vi, dragi p. Mirko!

Naj vam Gospod podeli svoj mir, da boste iz Jezusovega in Marijinega naročja še naprej spremljali naša bratstva in vse nas!

Stanko Šorli FSR

Ob 800-letnici Frančiškove karizme se pogovarjamo z našimi duhovnimi asistenti

P. Mari Osredkar OFM

je duhovni asistent dveh krajevnih bratstev, KB Šiška in KB Mladi rod.

Prvo obstaja od ustanovitve šišenske župnije, drugo pa si »na noge postavil« ti. Ali lahko poveš, zakaj obstajata dve bratstvi v eni župniji?

Ko sem bil leta 1995 prvič nastavljen na to našo frančiškansko postojanko, sem želel Frančiška približati mladim. Ne le na naši župniji, temveč v vseh štirih ljubljanskih frančiškanskih župnijah. V dogovoru s štirimi župniki sem začel z mesečnimi srečanji, ki smo jih poimenovali Frančišek za mlade. Pogovarjali smo se, kako lahko mladim duhovne vrednote našega redovnega ustanovitelja pomagajo v vsakdanjem življenju. Mladi so bili takrat dejavni pri reviji Brat ogenj, kjer sem tudi objavljala naša razmišljanja. Srečevali smo se kar nekaj let, ko je od nekaterih izmed njih prišla ideja, da potrebujejo nekaj več. Predstavil sem jim možnost posvečenega življenja v FSR in nekateri so se prepoznali kot »redovniki v svetu«. Skupina Frančišek za mlade je počasi ugasnila, mislim, da ob moji predstavitvi na Kostanjevico v Novi Gorici, bratstvo Mladi rod pa je zaživelo in odraslo. Ni se mi zdelo primerno, da bi mlade zaobljubljene pridružil kakšni že obstoječi »starejši« skupini, zato so najprej trije člani, potem pet, danes pa 12 zaživeli kot posebno bratstvo Mladi rod. Sedaj imam vsako tretjo soboto popoldan srečanje za starejše šišensko bratstvo, vsako tretjo

»Če duhovnik svoje delo opravlja iskreno, skupaj s svojimi »skupinami« tudi raste in se uresničuje. Postaja to, kar si je ob posvečenju zadal kot življenjski cilj: biti blizu ljudem in hkrati blizu Bogu.«

nedeljo v mesecu pa se popoldne dobimo mladi FSR-jevci.

P. Mari, kaj ti pomeni duhovno spremstvo Frančiškovih bratov in sester?

To vprašanje se mi zdi zelo pomembno. Jaz se nikakor ne počutim in tudi nisem vodja bratstva ali Frančiškove družine. Bratstvo ima

svojega predsednika, tajnico ... Skratka FSR ima samostojne strukture. Tega se vsi ne zavedajo. Predvsem starejši v duhovnem asistentu vidijo vodjo skupine in sprašujejo: »Pater, kaj bomo pa delali danes? Kako pa želite, da to naredimo?« Pri starejših skupinah sicer duhovni asistent res vodi skupino, toda to ni moje delo in poslanstvo. Jaz moram vprašati FSR-jevce: »Kaj boste počeli na srečanju? Kam boste šli? Itd.« Pobude, ideje in odločitve morajo priti od njih, saj so vendar samostojen red v Cerkvi. Jaz sem samo duhovni asistent, ki lahko nudim duhovno oskrbo ali pa svetujem in služim v dobro članov Frančiškovega svetnega reda. Nikakor nisem in nočem biti »šef« bratstva.

Ti ta služba pomaga pri tvoji osebni rasti ali pa je to še ena zadolžitev, ki ti je bolj v breme?

Ko se začnejo službe in dolžnosti kopičiti, res postanejo breme. Toda vsako duhovnikovo »breme« mi je hkrati opora. Če duhovnik svoje delo opravlja iskreno, skupaj s svojimi »skupinami« tudi raste in se uresničuje. Postaja to, kar si je ob posvečenju zadal kot življenjski cilj: biti blizu ljudem in hkrati blizu Bogu. Mene ni nihče silil, da moram postaviti na noge skupino mladih, ki se bodo navdihovali pri sv. Frančišku. To sem takrat spoznal kot svoje poslanstvo. Res pa je, da skrb za skupine in zadolžitve prinašajo s seboj tudi obremenitev. Imam še druge službe. Danes brez sestankov in srečanj ne moremo

»FSR-jevci lahko »preživijo« le, če so aktivni najprej v svoji domači župniji, nato pa tudi v svojem domačem okolju in na delovnem mestu.«

nikjer. Zato je potrebno žrtvovati svoj čas. Toda ker smo s časom omejeni, pogosto ni mogoče biti povsod in je potrebno narediti izbor, kam bom šel in kam ne bom šel. Pred časom se mi je zgodilo, da sem imel v enem mesecu vabila za 25 srečanj in sestankov in mnogo izmed njih je bilo združenih še z druženjem, kar je sicer lepo, toda to pomeni, tako na pamet rečeno, pol dneva na sestanek oz. srečanje, če pa je kraj sestanka oddaljen, to pomeni kar cel dan. Predstavljajte si, da bi se udeležil vseh. Od tridesetih delovnih dni v mesecu bi jih 25 preživel na sestankih in srečanjih. Zato sem se odločil,

da se udeležim in sodelujem le tam, kjer brez mene ne bi šlo. Glede zadolžitve pri Tretjem redu lahko rečem, da si za srečanja z krajevnim bratstvom vedno rezerviram čas vnaprej. Na pokrajinska in narodna srečanja pa ne hodim ...

Kako je KB vključeno v življenje župnije, se obe KB povezujeta ali pa je dinamika dela popolnoma različna glede na to, da je eno bratstvo starejše, drugo pa mlajše?

Bratstvo FSR lahko svojo poklicanost na najbolj pristen način živi v povezavi z brati iz prvega reda in sestrami iz drugega reda. Kot prvo je tu dejavnost v župniji. Upam si trditi, da FSR-jevci lahko »preživijo« le, če so aktivni najprej v svoji domači župniji, nato pa tudi v svojem domačem okolju in na delovnem mestu. Včasih so bila krajevna bratstva »motor« pastoralnega dela na župniji. Tudi naša starejša skupina dejavno sodeluje v župniji: čiščenje cerkve, branje, pa tudi sodelovanje pri različnih skupinah, nenazadnje so to molivci, ki duhovno podpirajo delo patrov. Pri Mladem rodu pa je položaj drugačen. Prihajajo iz različnih župnij in so dejavni v svojih domačih župnijah, ne v naši šišenski fari. To je tudi pravilno.

Enkrat letno imamo skupno srečanje starejšega in mlajšega bratstva. Starejšim je to srečanje v veliko spodbudo. Vidijo, da je Frančiškov ideal še živ. Tudi med mladimi.

Kje vidiš prihodnost in poslanstvo FSR, kje je naše mesto v svetu, naša identiteta?

FSR ima tudi danes poslanstvo in mesto v svetu. Samo prepoznati ga mora. Vse kaže, da bo Cerkev vse manj kleriška in bo čedalje bolj potrebovala energijo laikov. Kateheze, pastoralna, vodenje župnij ... Mislim, da se morajo bratje in sestre Frančiškovega svetnega reda, predvsem mladi, še bolj dejavno vključiti v strukturo Cerkve in kot prvi nadomestiti duhovnike tam, kjer ne zmorejo dela opraviti sami ali pa jih celo ni več. FSR mora nositi zastavo pri novi evangelizaciji. Kdo pa drug? Bratje in sestre Frančiškovega svetnega reda ste se vendar zaobljubili Bogu!

Pogovor je pripravila Mateja Trajbarič FSR

Zaobljube sv. Frančišku pri Sv. Jožefu na Studencih v Mariboru

Lepo sončno nedeljsko popoldne, 4. oktober, praznik sv. Frančiška – dejansko je to spomin smrti sv. Frančiška.

Pri Sv. Jožefu na Studencih je bil še posebno lep večer – v našo Frančiškovo družino se nam je pridružilo 6 sester in 1 brat.

Lepo število se nas je zbralo, »stare« sestre in bratje, nove sestre in brat, njihovi sorodniki in najbližji, pa sestre in bratje iz sosednjih bratstev – iz Ruš in Laporja, ki so naše novince skupaj z nami podpirali v molitvi.

Br. Jaro je imel zelo lepo mašo s čudovitim nagovorom o tem, kaj je poslanstvo Frančiškove družine: Družni nas obljuba, da bomo v vsakdanjem življenju živeli evangelij po zgledu svetega Frančiška Asiškega – kot poročeni ali samski, v družini ali na delovnem mestu. Zato se je potrebno na vstop v FSR pripraviti predvsem s spoznavanjem evangelija, Frančiškovega življenja in njegove duhovnosti ter nauka Cerkve, ki jo je sv. Frančišek iskreno ljubil in ji bil pokoren.

Ta odločitev, da bi v vsakem stanu in poklicu, po Frančiškovem zgledu, poskusili zvesto slediti Jezusu, je včasih težka, ker je ni lahko razumeti

in jo danes predati naprej, je pa tudi zaklad, ki bogati svet s svetniki in ima duhovnost, ki vabi človeka k Bogu.

Življenje ne potrebuje samo lepih besed, ampak iskreno in predano ljubezen, ljubezen, ki se odraža v dejanjih, se izraža v očeh, ki vidijo, v ušesih, ki poslušajo, v korakih, ki sledijo, v srcih, ki čutijo, v rokah, ki delajo.

In na takšno pot smo se podali mi leta 2003 in sedaj naše nove sestre in bratje. Zelo svečano so podali zaobljube življenju po evangeliju po vzoru sv. Frančiška.

Prvi začetki našega bratstva segajo v leto 1971, v čas, ko so se ob karizmi sv. Frančiška in evangeliju zbirali že naši starši ob duhovnem vodstvu p. Rafaela Jenka. Bratstvo je počasi raslo, nato počasi ugašalo vse do leta 2004, ko se nas je oslabelemu bratstvu pridružilo 12, od tega nas je kar pet otrok »starejših« sester in bratov. Spomnim se še, kako sva s sestro pred leti k rednim mesečnim srečanjem vozili očeta in mamo, ko oče ni mogel več voziti. Potem ko je naš oče odšel k večnemu Očetu, pa smo na srečanja vozili samo mamo. In ko je v našo župnijo prišel br. Jaro, je začutil, da bi bilo lepo, če bi se Frančiškova družina okrepila, in tako nas je nagovoril in navdušil, da nas je spomladi leta 2003 v noviciat vstopilo 12. V času noviciata smo spoznavali sv. Frančiška, ki nam je vsem bil nekako znan, pa vendar ne dovolj.

In letos se je naša družina povečala za 6 sester in 1 brata. Lepo je, ko se srečamo na rednem mesečnem srečanju, skupaj molimo, spoznavamo Frančiška in tudi druge svetnike iz FSR, se pogovarjamo, načrtujemo obisk

drugega krajevnega bratstva. Zavedamo se, da je popoln način Frančiškovega življenja skoraj nemogoče posnemati, a mislim, da se to tudi ne pričakuje, gre za to, da si prizadevamo čim bolj živeti po evangeliju. In upam, da nam bo v tako okrepljeni družini tudi uspevalo.

Vse vas pozdravljam s Frančiškovim pozdravom

Mir in dobro.

Bernarda Ban FSR

Zaobljube na Vidmu pri Ptuj

V nedeljo, 4. oktobra 2009, je bilo v mino-ritski župniji svetega Vida pri Ptuj še posebej slovesno. Ne le zaradi praznika sv. Frančiška in ker so se poslavljali od brata Franca, ki odhaja v piransko bratstvo, ampak ker so se jim po skoraj dveh desetletjih pričakanj, pogovorov, molitev in iskanj skupne poti vendarle uresničile sanje: imeti svoje krajevno bratstvo Frančiškovega svetnega reda. Iskrena želja in pripravljenost domačinov ter ljubeča skrb

in zavzeta podpora duhovnega asistenta p. Tarzicija Kolenka sta 14 ljudi pripeljala do trenutka odločitve, da želijo v svojem življenju še bolj zavzeto živeti evangelij, in sicer po zgledu in vzoru svetega Frančiška Asiškega. Svojo odločitev so po dobrem letu zavzetega dela na osebnem odnosu do Boga in spoznavanja svetov asiškega ubožca, ki jih najdemo tudi v Vodilu in konstitucijah, sklenili z duhovnimi vajami, ki so se jih udeležili v drugi polovici avgusta tega leta.

Praznični dan se je prebudil v sončnih žarkih in kakor nebo so žareli tudi obrazi sester in bratov, ki so se pred sveto mašo zbrali pri čaščenju Najsvetejšega. V njegove roke so izročili svoje življenje pri slovesnih zaobljubah, katerim so prisostvovali: člana pokrajinskega sveta Frančiškovega svetnega reda brat Franci Tropenauver (predsednik), s. Andreja Štunf (podpredsednica) in sestra Jasna Tropenauver (tajnica krajevnega bratstva sv. Jožefa iz Maribora). Po slovesnosti v cerkvi je sledilo prijetno bratsko druženje.

Novo zaobljublencem želimo veliko Božjega blagoslova in veselja v novo nastali bratski skupnosti Frančiškovega svetnega reda, da bodo tudi drugi v njihovi okolici prepoznali, da je lepo imeti sestre in brate.

Andreja Štunf FSR

+ Frančiška Čampa-s. Klara

Prvi dan po Gospodovem vnebohodu, 22. maja 2009, je odšla domov k Očetu sestra Frančiška, Klara Čampa, doma iz Zapotoka pri Sodražici, dolgoletna članica FSR KB Nova Štifta. Rojena je bila 16. 8. 1913, obljube v FSR je naredila 8. 4. 1956.

Vsi smo jo globoko spoštovali in jo imeli zelo radi.

Od nje smo se poslovili na god Marije Pomagaj, 24. maja 2009.

Pri Novi Štifti je bilo vsak dan tako: ko je mašni zvonček zazvonil, se je najprej oglasila njena pesem. Tako je minilo mnogo let.

Mama Frančiška je bila Božja posest. Čeprav se je bližala svojim stotim letom, je ohranila mlado srce, dober spomin in svojo neusahljivo modrost.

Če bi prelistali njeno knjigo, bi se lahko ustavili pri mnogih že pozabljenih imenih vaščanov, sorodnikov, pa tudi patrov frančiškanov in redovnikov.

V davnini, pred sto leti je tudi vas Zapotok imela drugačno podobo. V majhnih lesenih hišah je bilo veliko otrok. Bile so velike, široke njive, ki jih je bilo treba posejati, okopati, požeti, a kljub temu je bil v mnogih domovih le majhen kos kruha.

Uboštvo je nagovorilo tudi njeno duhovno življenje.

Kot sestra Tretjega reda sv. Frančiška je 53 let živela po vzoru serafinskega svetnika, živela evangelij Jezusa Kristusa. Njeno redovno ime, sestra Klara, je obogatilo njeno duhovno rast, bližanje k Bogu in sestrinsko prijateljstvo s sestrami klarisami, posebno s sestro Imakulato Marijo Kozina, ki je nekoč njena sosedka, rojena tudi v Zapotoku.

Vse, kar je prišlo iz Božje dlani, je znala sprejeti kot dobro.

»Bog me gor drži,« so rekli stari ljudje, tako je tudi ona pod Jezusov križ k Mariji prinašala svoje križe. In Marija Pomagaj je mnogokrat pomagala.

Draga Matičeva mama!

Hvala vam za vaš zgled verne žene in matere, hvala za vse molitve, darove in žrtve.

Hvaležni smo Bogu, da smo živeli z vami, da vam je podaril dolg čas zorenja, ki je vse nas bogatil s svetlim zgledom pokončne vere.

FSR KB Nova Štifta

V uredništvo smo prejeli precej daljši članek, ki smo ga morali, žal, skrajšati zaradi pomanjkanja prostora. Več o življenju Matičeve mame si lahko preberete v 6. številki BF, leta 2008, kjer smo z njo pripravili pogovor. Hvala za razumevanje!

V. evropski kongres FRAME v Litvi

V nedeljo zgodaj zjutraj takoj po jutranji maši smo ekipa Kristina, Fani, Zdenka, Janez in Tomaž sedli v avto in tako začeli naše evropski izlet v Litvo. Naša dobro naložena Dacia je bila seveda kos temu potovanju. Zakaj smo sploh šli v Litvo? Seveda ne zato, ker bi imeli preveč časa, ampak ker je bil med 18. in 24. avgustom 2009 v Litvi 5. evropski kongres Frančiškove mladine, Slovenijo pa je zastopala zgoraj omenjena ekipa. Naslov kongresa je bil »Od mučeništva do vstajenja«.

Tega srečanja smo se udeležili predstavniki 11 evropskih držav in si med seboj podelili izkušnje, kako v vsaki državi deluje FRAMA, kakšne probleme ima, kako živijo, kaj je pri njih res dobrega in priporočajo drugim, kaj je za vse nas skupnega in še mnogo drugih stvari. Nekako glavni namen oziroma sporočilo pa je bilo, da duh svetega Frančiška in svete Klare močno živi v mladih širom Evrope in da ga je potrebno negovati in ohranjati ter tako navduševati mlade okoli nas, da spoznajo to lepoto.

Smernice za prihajajoče obdobje so nam predstavili voditelji svetovne FRAME, Ana Fruk kot glavna koordinatorka, br. Ivan Matić kot mednarodni duhovni asistent in Xavi Ramos

kot bivši koordinator, te smernice so naravnane k povezovanju skupin v Tretjem redu. Frančiškov svetni red, Frančiškova mladina in Frančiškovi otroci naj bi se povezovali, da bi tako res zaživel pravo bratstvo in si med seboj pomagali.

Poleg »uradnih« srečanj je bilo seveda še druženje, tako smo bolje spoznali teh 11 držav (najbolj seveda Litvo), izmenjali naslove, se

veselili in mislim, da je vsakdo v sebi začutil to povezanost, tega duha, ki nas bogati, in smo se res počutili kot sestre in bratje. O tem, kako smo se imeli v Belorusiji, kako je videti »instant« poroka, kako se hitro navezujejo stiki (po mnenju nekaterih tudi kar zaljubljeni), kako se lupi krompir, kako smo »balkanci« vedno za žur, kako je WC na 4-5 ur dovolj tudi za dekleta, če je dobra roza juha ... – kar pocuknite za rokav in vam z veseljem povemo! Pa da ne pozabim pohvaliti organizacije tega kongresa, ker si zasluzi čisto desetko.

Tomaž Paljk

Četrto romanje ministrantov frančiškanskih župnij

Koga lani ni navdušila Poljska? Prav gotovo je navdušila ministrante iz frančiškanskih župnij, ki smo se zato letos podali v njeno sosedo Češko. Iz Novega mesta smo krenili ob polnoči in pobrali ministrante na Viču in v Mariboru. Letos se nas je nabralo 36 iz Strunjana, Novega mesta, Viča, Šiške, Centra in Maribora. V razsvetljenem avtobusu smo prepoznavali že poznane in tudi

nove obraze, obujali spomine, se pozdravili. Nekateri so na pol dremali, nekateri so bili budni, zaposleni z mobitelom in slušalkami.

Zakaj smo šli letos na Češko? Nekateri morda zaradi pisatelja Franca Kafke, ki je ustvarjal v Pragi, drugi morda zaradi dobre družbe. Nekateri morda zaradi duhovitega vodiča ali pa zaradi dobrega piva (ki smo ga kupili seveda »samo za domače«). Verjetno je imel vsakdo še kakšen svoj razlog, ko smo se vrnili, pa smo bili vsi ponosni na to, da smo Slovenci, zaradi velikih mož, ki so hodili po teh in naših krajih. To sta bila najprej slovanska apostola sveta brata Ciril in Metod, slabih 700 let za njima pa arhitekt Jože Plečnik.

Verjetno prvi škof Moravske ni zameril, da smo ga obiskali šele popoldan, najprej pa smo se spustili v kraško podzemlje Češke. Pomislite! Poljaki imajo reklamne plakate za Postojnsko jamo, Čehi pa se hvalijo kar z jamo samo, katere posebnost je, da se po njej pelješ s čolnom. Kateri je lepša, je najboljša, da presodite sami, nam pa je ohladitev v jami prijala, da smo se zbudili po dolgi nočni vožnji. Vodnice sicer nismo mogli navdušiti za brizganje s hladno vodo, slika-

nje pa je bilo dovoljeno. Že v prvem dopoldnevu smo spoznali kruto realnost češke oskrbe turistov – vseh treh dneh smo zama-

iskali brezplačen WC. Svetima bratoma Cirilu in Metodu smo se poklonili popoldne s sveto mašo v Velehradu na Moravskem, kjer sta delovala, nato pa smo se odpravili v Olomouc, kjer smo prespali. Drugi dan smo si ogledali Kutno

Horo, popoldan pa smo prispeli v Prago in si ogledali Hradčane in Zlato uličko ter Plečnikov zapuščino. Ves dan nas je spremljal znani svetnik, ki ga pri nas največkrat vidimo v kapelica ob mostovih, češki škof sv. Janez Nepomuk, ki so ga zaradi zvestobe duhovniški službi in

ker je ohranil spovedno molčečnost tudi pred kraljem, vrgli v Vltavo. Druga noč je minila hitreje kot prva. Plečnikova cerkev Srca Jezusovega, kjer smo imeli zjutraj sv. mašo, je bila za šišenske ministrante prav domača,

zato smo ministriranje prepustili kar njim, za druge pa na moč podobna cerkvi sv. Frančiška v Šiški. Sledil je še ogled starega mesta Prage in težko pričakovani prosti čas. Če se nazaj grede ne bi ustavili še v Češkem Krumlovu, bi manjkala pika na i lepotam Češke, ki smo jih okusili v teh kratkih treh dneh. Težko je imeti

toliko domišljije, da bi lahko napisali, kaj vse se je pletlo po glavah mladih ministrantov v teh »čeških« dneh. Upamo pa lahko, da se je poleg prizvoka pridevnika, ki je pogostoma v rabi za slabo izdelane ali neuporabne stvari, v našem spominu naredil prostor tudi za bogato kulturno in duhovno dediščino obiskanih krajev in morda tudi za kak duhovni navdih.

br. Tomaž Pinter OFM

ISKALCI ZAKLADOV – duhovni kapitelj FRAME

Verjetno vsi poznamo rek: »Z Bogom začni vsako delo, da bo dober tek imelo.« Tako tudi framaši in animatorji Frančiških otrok vsako šolsko leto začnemo z duhovnim kapitljem, kjer se srečamo, si izmenjamo izkušnje, se kaj

novega naučimo in se priporočimo Bogu, naj blagoslavlja celo leto.

Letos smo se tako zbrali v Strunjanu med 25. in 27. septembrom 2009 in ob koncu tedna z naslovom Iskalci zakladov počeli marsikaj zanimivega. Dobra stran krajev ob morju je, da so ob morju (v katerem se lahko človek namaka tudi konec septembra). Tako je lahko tisti, ki je bil dovolj priden in dovolj zgođen, vikend začel z osvežitvijo v morju. Za večino je bil sicer tisti uradni začetek z večerjo, za nekatere s pozno večerjo ... za tiste bolj zamudniške sorte pa šele zajtrk naslednji dan. In kaj smo še počeli, ko nismo plavali in jedli? Vse tri dni smo spoznavali delčke iz življenja sv. Frančiška, ki jih je br. Vlado prebiral iz knjige Naš brat Frančišek. Med nas je prišlo tudi bratstvo, pa ponižnost, preprostost in ubožstvo; tako so se namreč imenovala skupine, na katere smo se razdelili, da so lažje potekali pogovori, pospravljanje in take podobne dejavnosti, ki pritičejo takim vikendom. Večer smo sklenili s filmom Chiara di Dio, še prej pa je svoj pohod popularnosti začel bacek Jon, ki nas je kasneje zabaval med marsikaterim odmorom. Včasih je pač lepo biti kot otrok ...

Sobota se je začela precej udarno – po budnici, ki sta jo pripravila Tomaž in Primož, je sledila telovadba – tek (sprehod ☺) do strunjanskega križa, nato pa še molitev z razgledom na širno modrino pod nami. Tudi nadaljevanje je bilo zanimivo – pogovor po skupinah na temo bratstva, delu po skupinah pa je sledil prvi gost, p. Evgen, ki nam je na kratko predstavil svoje bogato življenje v različnih samostanskih bratstvih, tudi takih v misijonih. Sobotno dopoldne smo zaključili z ogledom slik in kratko predstavitev evropskega kongresa FRAME,

ki je bil avgusta v Litvi. Spoznali smo vse pripetljaje z beloruske meje, kopanje v Baltiku in druženje z različnimi narodi (predvsem nasprotnega spola). Popoldne je sledil še vsebinski del Litve in pogled na to, kaj FRAMA sploh je, saj je bilo na vikendu tudi nekaj takih, ki se s FRAMO srečujejo prvič in so njihove skupine šele v nastajanju. Sledil je pogovor o tem, kako vidimo slovensko FRAMO (če jo imamo sploh možnost videti), kaj je dobro in kaj bi bilo treba spremeniti. V skupinah je prišlo na dan kar nekaj dobrih predlogov in načrtov, kako bi lahko izboljšali naše delovanje in življenje po zgledu sv. Frančiška. Popoldne smo medse sprejeli še enega gosta, no, natančneje kar pet, k nam je namreč prišel predsednik FSR Mirko Potočnik, ki je s seboj pripeljal kar celo družino. Skupaj z ženo sta nam povedala, kako je videti življenje v bratstvu FSR. Ob pogledu na sonce, ki je zahajalo nekam v morje, smo imeli sveto mašo, kjer smo podrobneje razmišljali o ubožstvu in preprostosti.

Večer je bil pester, natančneje: zelo zabaven. Po backu Jonu in kiparjenju smo pokazali vse svoje sposobnosti vživljanja v kokoši in romantiko. Za dokončni trening vživljanja in improvizacije pa je poskrbela improliga. Kar nekajkrat smo se do solz nasmejali ... malo pa tudi upali, da ni nikjer kake skrite kamere. Dan smo zaključili tam, kjer smo ga zjutraj začeli, ob strunjanskem križu, in pred Najvišjega položili svoje hvalnice in zahvale za vse, kar nam daje.

Tudi zadnji dan ni bilo časa za lenarjenje in poležavanje, saj je bilo treba odhiteti na zajtrk, po katerem smo kmalu krenili na pot. Naše malo popotovanje je sicer imelo cilj v Piranu, pri bratih minoritih, a že sama pot je bila nekakšen mali cilj, saj smo lahko na njej občudovali morje in nad sabo krhke skale, ki gradijo pečine. Po dobri uri hoje smo prišli na cilj, kjer nas je nekaj tujih turistov spraševalo, iz katere šole smo. Ja, težko bi kdor koli od nas modromajčnikov zatajil, da sodi v skupino. Pri

bratih minoritih smo darovali nedeljsko sveto mašo, zapeli nekaj pesmi, nato pa hitro odkorakali proti пристanišču, kjer smo se vkrcali na ladjico, naš taksi do Strunjana. No, pravzaprav smo naredili še manjši krog po slovenskem morju, hrvaškemu smo se raje izognili (čeprav smo razmišljali tudi o tem, kako bi bile videti naslovnice: FRAMA kriva za nov incident v Piranskem zalivu ☺). Sledil je še postanek za kopanje, skakanje in pranje oblačil, seveda kar na njihovih lastnikih, nato pa smo se Frančiškovi

mornarji izkrcali na strunjanskem pomolu in počasi odšli do hiše in kosila. S pomivanjem posode pa nam je bilo prizaneseno, saj je v Strunjanu zmanjkalo vode. Tako je bil le še čas za razdelitev FRAMA puloverjev (lepi so, kupite jih ;-)) in slovo, predvsem pa je bil čas za veliko medsebojnih vzpodbud pri delu, ki nas čaka to leto. Sicer pa, saj nas je veliko in če si pomagamo in če svojo roko doda še Bog (skupaj z našima priprošnjikoma sv. Frančiškom in sv. Klaro), lahko skupaj naredimo veliko dobrega in odkrijemo bogate zaklade.

Helena Rebek FRAMA

Od bede do blišča

Sodelavec mi je v službi rekel, da mora preveriti psihično stanje svojih sodelavcev, saj sta v tem poletju kar dva odšla na pot Assisiana. Mogoče smo res Božji norčki. Zagotovo pa je nekaj: vemo, kje se najde največja svoboda, stičišče mej duha, duše in telesa, srečanje v globini z Bogom in s seboj ter hrepenenje biti vsaj malo Frančiškov brat ali sestra. Brez osmišlitve bi bila ta pot samo treniranje telesa, tu pa je bilo še mnogo več. Duhovna hrana nas je vsakdanje bogatila, povezovala in odpirala. 12,5 dni hoje, prehojenih 300 km, korak za korakom proti ciljem, notranjim in zunanjemu – Assisi.

Assisiana – pešpot, odprta pred dvema letoma. V tem času je po teh poteh stopalo okoli 300 romarjev. Dovadola je bil kraj našega začetka, 1. avgusta, ko smo ušli največji gneči na avtocesti. Sredi največje vročine se je 10 romarjev zagrizlo v hrib Apeninov, ki smo jih zapustili šele v Assisi. Pot nas je vodila skozi razgibano in raznoliko pokrajino, polno naravnih lepot, majhnih vasic, zgodovinskih mestec, prijaznih ljudi, še bolj toplih romarjev. Prenočišča na poti so bila zelo pestra: hiše, telovadnica, »bolnišnica«, hotel, samostanska obednica, prenovljen hlev. Dosegli smo dva duhovna vrhova, La Verno in Assisi. 13. dan smo prispeli v Assisi pred grob sv. Frančiška. Na kraj oddaje vsega, kar smo nosili s seboj, kraj osmišljanja in odreševanja, kraj tišine. Deset hvaležnih, navdušenih romarjev, med njimi trije organizatorji, šolski sestre s. Polonca in s. Urša M. ter kapucin br. Jurij, in voznik spremljevalnega vozila Tone kličemo skupaj s sv. Frančiškom: »To hočem, to iščem, to srčno želim storiti.« Mi smo in ni nam žal. Slavljen bodi Gospod.

Več utripa z romanja najdete strani: <http://solske-sestre.rkc.si/?id=718&fmod=23>

Urša Doblehar

Sestre frančiškanke Marijine misijonarke vabijo na duhovni vikend

»Pojdi zaradi sebe samega«

od 20.– 22. novembra 2009

(začetek ob 18h, zaključek ob 15h)

Lesce na Gorenjskem (v skupnosti sester FMM)

Za dekleta, stara 18–30 let

Kontakt: fm.mirje@rkc.si ali 051 368 885

Prispevek: 20 evrov

S seboj vzemi: Sveto pismo, spalno vrečo, pisalo, copate, obutev za sprehod.

Pravilna rešitev nagradne igre v prejšnji številki se glasi: Stigme - znamenje Kristusa Odrešenika. Na uredništvo je prispelo 17 pravih odgovorov. Izžrebani so bili naslednji nagradenci: 1. nagrada: Vida Kokalj, Križevniška 7, SI-1000 Ljubljana; 2. nagrada: Marija Zalta, Srednja vas 42, SI-4267 Srednja vas; 3. nagrada: Marija Jenko, Zg. Brnik 75, SI-4207 Cerklje. Čestitamo!

Nagradna številčna izpolnjevanka

Poiščite 11 besed, ki jih zahtevajo opisi, ter jih vodoravno vpišite v oštevilčena polja tako, da vsaki številki vedno pripada ista črka. Ob pravilni rešitvi boste v tretjem in petem stolpcu prebrali enega od verzov iz Hvalnice stvarstva oz. Sončne pesmi sv. Frančiška Asiškega.

1. razlitje, razširjenje velike količine vode po kaki površini, povodenj, 2. literarni junak iz Tolstojevga romana Ana Karenina, 3. premikanje s pomočjo živali, na kateri se sedi, 4. ženska oblika imena Modest, 5. moški glas med tenorjem in basom, 6. lastnost hrabrega človeka, 7. nekoristne, odvečne stvari, 8. kdor se vozi s kolesom, 9. zakupnik, 10. srbsko moško ime, 11. ganjenost.

	1	2	1	3	4	11	4	
1	11	6	2	7	18	9	10	
2	14	13	19	8	13	7	14	13
3	15	2	8	13	18	17	4	
4	12	4	6	10	17	2	7	
5	5	6	4	12	6	2	18	17
6	7	4	11	3	4	9	4	
7	9	2	3	13	18	4	6	
8	19	4	14	13	15	7	10	9
9	1	6	13	8	6	4	20	
10	20	4	7	2	17	14	13	
11								

Rešitve pošljite na uredništvo Brata Frančiška do 7. decembra 2009.

Tokratne nagrade so: 1. Frančiškani brez meja (o misijonih); 2. B. Knave: P. Angelik Tominec; 3. Kompleti razglednic Sončna pesem

Sestavila ga. Frančiška Pavlič

Frančišek in okolje: Družbena razsežnost ekologije

Sveti Frančišek ima za nas pripravljeno še eno pomembno »lekcijo«: skrb za okolje ni možna brez korenite pravičnosti. Pravičnosti v tistem starodavnem pomenu, da vsak dobi tisto, kar mu gre. Danes pa je pogosto ekologija uspešno sredstvo za zlorabo, izkoriščanje in zatiranje.

Morda ste se že kdaj vprašali, kakšne posledice ima sedanja okrepljena okoljska zavest na gospodarstvo. Najprej bi gotovo pomislili, da je v marsičem v napoto in močno povišuje stroške. To je sicer res, a nekaterim prinaša nove službe, dobiček, tržišče. Kakor vojna je tudi sodobni ekologizem nekaterim dobičkarjem pisan na kožo. In po drugi strani ima za mnoge tudi težke posledice.

Dejstvo je, da zahodnjaki z nelagodjem in zgražanjem gledamo na ostali, ekološko ne tako zavedni svet. Pa se ob tem kdaj vprašamo, kako to, da sta se Evropa in ZDA tako hitro in elegantno rešila vseh težkih onesnaževalcev? Saj še naprej delajo avtomobile iz pločevine, v barvah so podobne strupene kemikalije, plastike je kvečjemu več ... Do določene mere smo vsekakor prilagodili proizvodnjo; ta ima sedaj manj strupenih izpustov, učinkovitejše procese

in višje varnostne kriterije. A precej bolj kot to smo težavo onesnaženja s težko industrijo preprosto prestavili v tako imenovani nerazviti svet. Pustimo ob strani dejstvo, da s tem zlorablamo tamkajšnjo poceni delovno silo in surovine ter izkoriščamo luknjasto zakonodajo; te dežele Zahod obremenjuje z vso umazanijo, ki jo s svojim razkošnim potrošniškim načinom življenja povzroča. Na podlagi tega je seveda zelo krivično vihati nos nad temi deželami in njihovim »ekološkim odtisom«. Namesto da bi bile zahodne družbe prinašale v te kraje novo okoljsko kulturo, so pogosto največje onesnaževalke. Kolonializem torej še živi: sicer smo ukinili suženjstvo in dali državam politično avtonomijo, a ekonomsko jih Zahod še naprej drži v šahu in zlorablja. Lahko govorimo tudi o ekološkem kolonializmu – vplivna in bogata dežela ali družba si zgradi mrežo, preko katere s čim manj stroški lahko obide okoljske predpise, pri tem pa ji je popolnoma vseeno za ljudi, dostojanstvo ali naravo. Šteje le dobiček.

Posebno poglavje takšnega ekološkega zlorabljanja so smeti: že nekaj časa se zavedamo, da za našo civilizacijo ostajajo nepregledni kupi, ki kar nočejo izginiti. Stvarnik si je v ta namen omislil gnitje, a sodobni materiali in genetsko spremenjena hrana se mu uspešno upirajo. Sežiganje zelo obremenjuje ozračje in je ponekod celo prepovedano. Recikliramo le malo. Poleg tega takšno odstranjevanje smeti stane. Mar ni bolj elegantno (in še izjemno dober vir zaslužka), če odpadke (sploh strupene, nevarne, sevajoče) odpeljem iz dežele in jih odložim v krajih, kjer so naseljenci prešibki, da bi se lahko temu uprli (ali iz naivnosti in želje po kratkoročnem dobičku to celo z veseljem sprejmejo). Predvsem Afrika tako postaja smetišče Zahoda. Dolgoročno seveda s tem ne rešimo ničesar, kvečjemu obratno, saj so nevarni odpadki na Zahodu večinoma precej bolj ustrezno obdelani, v »deželah v razvoju« pa pogosto končajo v naravi. Ampak zahodnjaki si lahko umijejo roke, da so iz države spravili nevarnost. In prebivalstvo protestira proti odlagališčem za jedrske odpadke, pri tem pa naprej razsipa z elektriko iz jedrskih elektrarn.

Naslednje področje, ki z okoljsko zavednostjo pridno služi, je trgovina: izmišlja si vedno nove, boljše, bolj »varčne« ali »čiste« proizvode in pri tem pridno zavaja množice. Avtomobili so vedno bolj okoljsko prijazni in zato je pač nujno kupiti čim pogostejše novega, nihče pa se ne vpraša, kaj se zgodi s prejšnjim ali predprejšnjim. Morda bo na odpadu desetkrat bolj obremenil okolje, kot pa ga bo novi varoval. Posebno poglavje je zavajanje z emisijami ogljikovega dioksida: kot da bi bilo to odvisno od neke skrivnostne čarovnije in ne od teže noge na plinu. Da, poraba avtomobila in pa količina CO₂ sta v premem sorazmerju. Celo tako je, da avto, ki je bolj ekološki, odda več CO₂ na liter bencina (a zato manj drugih, še škodljivějšíh snovi), za to skrbita boljši izkoristek motorja in katalizator.

Te težave po eni strani kličejo po sistemski, politični rešitvi. Svetovni voditelji bi morali, ne iz drugih interesov, ampak iz svoje poštenosti do nas in naših zanamcev, sprejeti določene splošne ukrepe, ki bi na globalni ravni poskrbeli za celostne rešitve. A pri tem smo upravičeno lahko na moč skeptični: politiko danes vse preveč vodijo kratkoročni gospodarski interesi. Če se močne mednarodne korporacije že ne bodo trudile zvito zaobiti vso okoljsko zakonodajo, se bodo skušale z njo okoristiti. Pri tem marsikateri ekonomist opozarja, da je takšno razmišljanje pravzaprav nespametno – tudi v poštenem okoljskem gospodarstvu je dobiček, zahteva le dolgoročnejšo perspektivo. Predvsem pa terja spremembo gledanja. V ospredju ni več le konkurenčnost, temveč čedalje bolj trajnostni razvoj (sustainability): kako bo neko dejanje ali dejavnost vplivala na kvaliteto življenja udeleženih ljudi. Vsi se zavedamo, da so oblast,

dobiček, vpliv kvečjemu pot do sreče, ne pa njeno jamstvo. In če v hlepenju za temi tremi opustimo za srečo bolj ključne prvine, kot so pravičnost, mir in spoštovanje, s tem škodujemo lastnemu trudu.

Ravno na podlagi tega našega dvoma, pa tudi iz prepričanja, da lahko spremembe dosežemo le skupaj, mora biti po mojem mnenju središče truda za ekološko vedenje na ravni posameznika, družine, majhnih skupin. Če dejanja državljanov ne podpirajo političnih prizadevanj, temveč jim nasprotujejo ali jih spodkopavajo, je zaman ves trud na visoki ravni. In šele dejavna zavest posameznikov in njihove v to naravnane dejavnosti bodo tudi dosegle spremembe na ravni države. Tako je pomembnejše od sklepanja velikih političnih dogovorov in okoljskih pogodb ter zakonodajnega zaviranja, da smo v vsakdanjem življenju pozorni na svoje navade in razvade ter jih spreminjamo. Večino okoljske škode še vedno povzročamo »navadni« prebivalci, čeprav je industrijsko onesnaževanje bolj izpostavljeno. S spremembami nekaterih škodljivih navad pa bomo tudi odrekli podporo ekološko sporni industriji in jo s tem s potrošniškega stališča »prisilili« v spremembe.

Vsekakor pa je ključnega pomena, da si ne zatiskamo oči in nismo slepi za »diplomatske poteze«, ki skušajo zlorabljati tretji svet za

ustvarjanje iluzije »čistega Zahoda«. Da se zavedamo, da smo dolžni sami opraviti z ekološkim bremenom, ki ga ustvarjamo, ne pa ga prelagati na druge celine ali generacije.

p. Jernej Kurinčič OFM

Papež spodbuja k varovanju okolja, ne da bi pri tem pozabili na uboge

Med splošno avdienco 26. avgusta 2009 je papež v Castel Gandolfu ob priložnosti zasedanja generalne skupščine ZN spodbudil mednarodno skupnost in posamezne vlade, naj si skupaj prizadevajo za zaustavitev onesnaževanja in

revščine.

Papež je v svoji letni rezidenci spregovoril pred pet tisoč verniki in se obrnil na mednarodne voditelje, ki sodelujejo na 64. rednem zasedanju generalne skupščine ZN, osredotočenem na varovanje okolja in na vprašanje trajnostnega razvoja.

»Različni pojavi propadanja okolja in naravnih nesreč, o katerih neredko govorijo poročila, nas spominjajo na nujnost dolžnega spoštovanja narave, da bi v vsakdanjem življenju spet pridobili in ovrednotili pravičen odnos do okolja.

Če človek izgubi odnos do Stvarnika, je materija skrčena na sebično posest, človek postane njena 'zadnja potreba', smisel življenja pa se spremeni v zasopel tek k čim več imeti.

Sedaj je pomembno, da bodo mednarodna skupnost in posamezne vlade znale dati prave signale svojim državljanom, da se bodo na učinkovit način borili proti načinom uporabe okolja, ki se kažejo kot škodljivi.

Ekonomske in socialne stroške, ki izhajajo iz uporabe splošnih okoljskih virov, morajo poravnati tisti, ki se z njimi okoriščajo, ne pa druga ljudstva in prihodnje generacije.

Varovanje okolja, zaščita virov in podnebja terjajo, da tisti, ki so mednarodno odgovorni, delujejo združeno, v spoštovanju zakonov in solidarnosti, zlasti v odnosu do šibkejših področij na zemlji.

»Zaradi tega,« je dejal papež, »je nujno spremeniti sedanji model globalnega razvoja,« in spomnil na »škandal lakote in revščine«.

Prevedel S. Z.

Posredništvo Cerkve v spopadih v Afriki

Ker je afriška sinoda posvečena spravi, so bile teme, kot je reševanje konfliktov, v ospredju poročil, ki so jih predstavili škofje na sinodi.

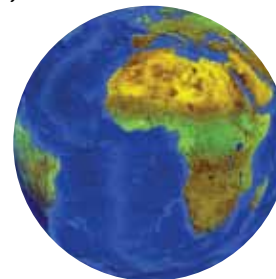
Afriški škofje iz različnih dežel celine so izrazili svojo zaskrbljenost nad različnimi naravami spopadov v Afriki in podali predloge za okrepitev pastoralnih dejavnikov pri delu za spravo.

Za kardinala Polycarpa Penga, nadškofa iz

Dar es Salaama v Tanzaniji, je nujno, da se s konfliktnimi vprašanji »pogumno soočimo in jih spremljamo s pastoralnimi navodili. Afriško celino danes muči konflikt in uničuje njeno moralno tkivo.« Izrazil je svojo zaskrbljenost, ker so v spopad vpleteni tudi mnogi pastirji. Spodbudil jih je, naj »imajo pogum za razkrinkavanje zlorabe oblasti in drugih škodljivih pojavov.«

Nadškof iz Parakouja v Beninu je s svoje strani poudaril, da lahko razlog za spopad delno pripišemo družinskim sporom in etničnim napetostim, ki spodbujajo enotnost celine. »Afrike je strah in živi od strahu,« je dejal in dodal, da se z nezaupanjem in nasiljem pojavljajo popačene tolažbe kot sta vedeževanje in sinkretizem, ki ogrožata iskanje Boga. Iz tega razloga je nujno »bolj radostno širjenje Kristusove luči«.

Nadškof iz Yaoundéja v Kamerunu je spomnil, da se morajo različni kristjani v njegovi državi, ki se razlikujejo samo po veroizpovedi, spraviti med seboj. »V cerkvi so, pa ne govorijo med seboj, ne podarijo si znamenja miru,« kar predstavlja »protipričevanje«, in je zaradi tega priporočil primerno katehezo na temo odpuščanja.

Nove diktature najbolj skrbijo kardinala Emanuela Wamala iz Kampale v Ugandi, čeprav je bilo teoretično diktatorskega režima konec že pred časom. Novi ukazi so »enaki ali morda še slabši od prejšnjih«.

Kardinal je povedal, da se ne upoštevajo demokratična načela, po njegovih besedah pa so v Ugandi voditelji brez načel prvenstveni povzročitelji spopadov. Zato potrebujemo »Cerkve, ki se bo vrnila k pojmovanju Cerkve-družine, v katerem imajo imajo tudi šole svojo vlogo formacije.«

Škof iz Tambacounda v Senegalju je dejal, da v njegovi domovini stalno razmišljajo o zakramentu pokore in o potrebi, da bi spravo vključili v katoliška bogoslužja. Nakazal je, da je vzrok tolikih težav v njegovi domovini predvsem posledica kulturnega konteksta in pomanjkanje istovetnosti, ki povzroči notranje neravnovesje ljudi in vodi k posledicam, kot so materializem, korupcija in napad na družino, kakor tudi izguba vrednot in osiromašenje afriške kulturne istovetnosti.

Za škofa v Džibutiju je prvenstvena skrb Cerkve v tej državi versko preganjanje, ki zadeva tako katoličane kot protestante. V Somaliji se nenehno razmišlja o spominu na tiste, ki so dali življenje za evangelizacijo države.

Končno je škof iz Ebolowa v Kamerunu poudaril vlogo Cerkve kot osnovnega posrednika za spravo. Zato je potrebna »Cerkve, ki izpričuje evangelijsko življenje v socialni enakosti za plemena, ki se spopadajo med seboj.« Spričo neprestanih kršitev človekovih pravic mora imeti Cerkve »besede opogumljanja«, ki se navdihujejo »pri resničnih vrednotah človekovega dostojanstva«.

Carmen Elena Villa

Čeprav te ugotovitve veljajo za Cerkve v Afriki, kakor jo vidijo njeni pastirji, mislim, da se mora ob njih poglobljeno zamisliti tudi kristjan v današnji Sloveniji. Kaj bi bilo potrebno narediti v naši državi za resnično spravo in za dosledno spoštovanje človekovih pravic, pa ne samo na deklarativni ravni, pač pa na ravni vsakdanjega življenja, dela in človekovega dostojanstva? Ob tem si mora tudi naša Cerkve skupaj s svojimi pastirji postaviti vprašanja, ali je dovolj glasna in dosledna pri trkanju na vest družbe in odgovornih; ali v resnici je in tudi hoče biti glas tistih, ki pri nas nimajo glasu. (S. Z.)

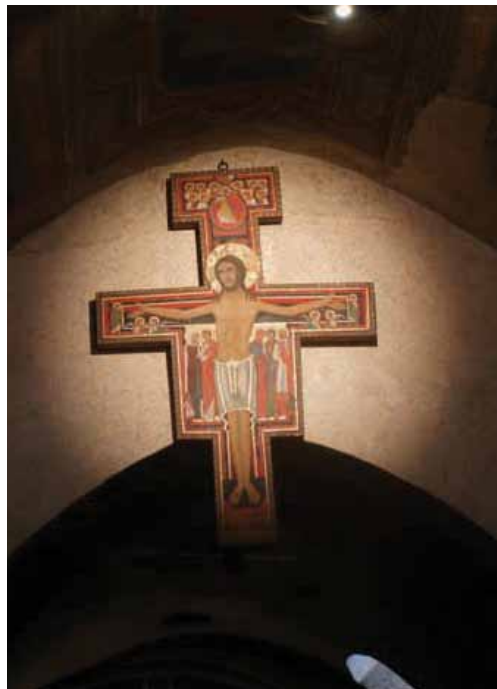
Tomaž Čelanski

Življenje sv. Frančiška (24)

29. poglavje

O ljubezni, ki jo je zaradi Stvarnika imel do vsega ustvarjenega, in o tem, kakšen je bil navzven in navznoter

80. Predolgo bi bilo in sploh nemogoče vse naštet in nabrati, kar je slavni oče Frančišek storil in učil, ko je živel v telesu. Kdo bi mogel kdaj izraziti njegovo ljubezen, s katero se je obračal na vse, kar je bilo božjega? Kdo bi zmozel opisati sladkost, ki jo je užival, ko je v ustvarjeninah zrl Stvarnikovo modrost, njegovo moč in dobroto? Resnično ga je ob tem premišljevanju zelo pogosto napolnjevalo čudovito in neizrekljivo veselje, ko je gledal sonce, ko je opazoval luno, ko se je oziral v zvezde in nebo. O preprosta pobožnost, o pobožna preprostost! Še do črvčkov je gorel v neizmerni ljubezni, ker je prebral, da je o Odrešeniku rečeno: Jaz pa sem črv in ne

človek. Zato jih je pobiral s poti in jih polagal na varen kraj, da jih ne bi pohodili mimoidoči. Kaj naj rečem o drugih nižjih bitjih, ko je pozimi tudi ukazal ponuditi čebelarjem medu ali najboljšega vina, da ne bi od mraza shirale. Učinkovitost njihovega dela in izvrstnost njihove umnosti je v Gospodovo slavo poveljeval s takim slavošpevom, da je ves dan prebil v hvalnicah teh in drugih ustvarjenin.

Kakor so nekoč trije mladeniči, vrženi v razbeljeno ognjeno peč, vabili vse prvine, naj hvalijo in slavijo Stvarnika veseljstva, tako ta mož, poln božjega duha, ni nehal v vseh prvinah in ustvarjeninah slaviti, hvaliti in blagoslovljati Stvarnika vsega in voditelja.

81. Kolikšno veselje, misliš, je njegovi duši prinašala krasota rož, ko je gledal njihovo lepo ubranost in zaznaval njihov sladki vonj? Brž je pogled svojih oči usmeril na tisti lepi cvet, ki je sijoče pogljal v pomladnem času iz Jesejeve korenine in je s svojim vonjem prebudil brezštevne tisoče mrtvih. Ko je našel obilico rož, jim je pridigal in jih vabil, naj hvalijo Gospoda, kot da bi bile obdarjene z razumom. Tako je tudi žitna polja in vinograde, kamne in gozdove in vso

lepoto polja, mokroto studencev in vse zelenje vrtov, zemljo in ogenj, zrak in veter z nadvse iskreno čistostjo opominjal k ljubezni do Boga in jih rad spodbujal k pokorščini. Slednjič je vse ustvarjenine klical z imenom brata ali sestre. Na izreden način, ki ga drugi niso izkusili, je s pogledom srca razbiral skrivnosti ustvarjenin kakor tisti, ki se je že rešil v svobodo slave božjih otrok. Zdaj tebe, o dobri Jezus, čudovitega hvali z angeli, saj te je, ko je bil še na zemlji, kot ljubečega oznanjal vsemu ustvarjenemu.

82. Kajti bolj kot si človeški um lahko zamisli, je bil ganjen, ko je izgovarjal tvoje ime, sveti Gospod. Ves je bil v zanosu in poln prečistega veselja, videti je bil kot nov človek, kot iz nekega drugega sveta. Zato je, kjerkoli je našel kaj napisanega, božjega ali človeškega, na cesti, doma ali na tleh, spoštljivo pobiral in odlagal na svet ali dostojen kraj, in sicer iz spoštovanja, če bi bilo morda tam zapisano Gospodovo ime ali kak drug zapis, ki bi se nanašal nanj.

Ko je namreč nekega dne nekdo brata vprašal, čemu tako skrbno zbira celo poganške spine, kjer ni božjega imena, mu je odgovoril z besedami: "Sin, ker so tam črke, iz katerih se lahko sestavi preslavno ime Gospoda Boga. Dobro, ki je tam, ne pripada poganom niti kakšnim ljudem, ampak samemu Bogu, čigar je vse dobro." Nič manj ni vredno občudovanja to, da tedaj, ko je dal zapisati nekaj besed v pozdrav ali spodbudo, ni pustil, da bi se zbrisalo niti eno črko niti en zlog, čeprav so pogosto zapisali kaj preveč ali neustrezno.

83. O kako lep, kako sijajen, kako slaven se je pokazal v nedolžnosti življenja, v preprostosti besed, v čistosti srca, v ljubezni Boga, v bratski ljubezni, v presunljivi pokorščini, v složenem pokoravanju, z angelskim obličjem. Blagega značaja, mirne narave, prijazen v govoru, nadvse zmeren v spodbujanju, zvest v poslanstvu, previden v nasvetu, učinkovit pri opravi, ljubeč v vsem. Vedrega duha, prijetne duše, treznega duha, neprestano v kontemplaciji, vztrajen v molitvi in goreč v vsem. Stanovitven v odločitvi, ustaljen v kreposti, neomajen v milosti in v vsem

nespremenljiv. Hiter za odpuščanje, počasen za jezo, svoboden v domislekih, bleščec v spominu,

pretanjen v razpravljanju, previden pri izbiranju in v vsem preprost. Strog do sebe, blag do drugih, razsoden v vsem. Zgovoren človek, veselega obraza, blagohotnega obličja, nedostopen za lenobo, nevedč predznosti.

Srednje postave, prej majhen, srednje in okrogle glave, lica rahlo podolgovatega in živahnega, ravnega in majhnega čela, srednjih oči: črnih in preprostih, temnih las, ravnih obrvi, enakomernega nosa: pretanjenega in ravnega, štrlečih, a majhnih ušes, ravnih senc, mirnega jezika: gorečega in ostrega, silovitega glasu, a prijetnega, jasnega in zvonkega, spojenih zob: enakomernih in belih, skromnih in tankih ustnic, črne brade, ne povsod gosto porasle, tankega vratu, ravnih ramen, kratkih rok, nežnih dlani, dolgih prstov, iztegnjenih nohtov, tankih nog, majhnih stopal, nežne kože, skromnega telesa, z grobo obleko, zelo kratkim spanjem in silno radodarnih rok. In ker je bil nadvse ponižen, je ljudem kazal vso milino, koristno se je prilagajal značaju vseh. Bil je še bolj svet med svetimi, med grešniki pa kot eden izmed njih.

Pomagaj torej grešnikom, ljubitelj grešnikov, presveti oče, in njih, ki jih gledaš, kako bedno ležijo v umazaniji prestopkov, prosimo, usmiljeno dvigni s svojimi slavnimi priprošnjami.

Prevedel br. Miran Špelič OFM

Romanje ob 150-letnici smrti arškega župnika Janeza M. Vianeya

Po skrbno pripravljenem načrtu je p. Peter Lavrih večjo skupino članov društva Prijatelji svete dežele v štirih dneh, od 23.–26. 9. 2009, popeljal v Italijo, Švico in Francijo. Z obiskom svetega arškega župnika Janeza M. Vianeya so romarji počastili 150-letnico njegove smrti in se v mašni daritvi na svetnikovem grobu spomnili tudi svojih župnikov. Na leto duhovnikov so opominjali viseči panoji z upodobitvijo svetnika in njegovih besed: Duhovništvo je ljubezen Jezusovega srca (*franc. »Le sacerdoce, c'est l'amour du coeur de Jesus.«*). Tudi sicer je doživetje večernega utripa tega svetega mesta pustilo obiskovalcu vtis, kako arški župnik tudi danes bdi nad njegovimi prebivalci in mnogimi romarji, ki bi radi stopili na pot spreobrnjenja.

Dalje je bil prvi dan posvečen spoznavanju cerkvenih očetov, posebno sv. Ambroža. V njegovi baziliki v Milanu so se romarji prvič zbrali pri skupni mašni daritvi. Z zanimanjem

so prisluhnili anekdoti, kako je majhen deček ob modrem posredovanju uradnika Ambroža vzkliknil: »Ambrož naj bo naš škof!« Z navedbo te anekdote je p. Peter izzval v romarjih razmislek, kako skrivnostna so pota Gospodova. Tretji dan so romarji spoznavali zavetnika Švice, svete-

ga brata Klause. Povsem drugačna je življenjska pot tega svetnika, pa tudi danes aktualna, saj je bil družinski mož in oče. Po njem je Bog deloval tako, da je mogel mirno in spravljivo posredovati v kantonskih sporih in prispevati k utrjevanju naroda in države. V največjem švicarskem božjepotnem središču, posvečenem črni Mariji, v Einsiedelnu, je romarje nagovoril benediktinski pater in jim z navdušenjem pripovedoval o bratu Klausu.

V Milanu so obiskali tudi sedež založništva za Sveto deželo (*ital. Edizioni Terra Santa*) in se srečali z direktorjem Giuseppejem Caffullijem. Predstavil je poslanstvo urada, ki skrbi predvsem za izdajo in tisk revije Terrasanta (*slov. Sveta dežela*) ter drugih publikacij. Izpostavil je še druge pobude, s katerimi laiki prevzemajo skrb za promocijo Svete dežele, kot so npr. tečaji za vodnike romarskih skupin v Sveto deželo.

Štiridnevno romanje je postreglo še s številnimi posebnimi doživetji. Tako je drugi dan pot vodila po dolini Aosta do Courmayeurja ob vznožje Alp. Čudovit in jasen sončen dan je odkrival pogled na bele vršace, na čelu z Belo goro (*franc. Mont Blanc*). Iz tega osrčja svetovnega vrhunškega alpinizma so za pot

v Francijo izbrali prelaz Mali sv. Bernard (*ital. Piccolo San Bernardino*) in se povzpeli na 2188 m. Sledilo je navdušenje, saj je bilo to visokogorje za marsikoga nepričakovano doživetje, ki ga je omogočila tudi zanesljiva in varna vožnja šoferjev. Misel pa je hitela k prenosom kolesarskih dirk, kot sta znameniti Tour de France in Giro d'Italia, v katerih kolesarji pogumno premagujejo tudi te strme klance. Spust v dolino v paleti jesensko obarvane narave jih je vodil mimo olimpijskega mesta Albertville. Olimpizma so se spomnili še enkrat, ko so se peljali skozi Lozano, kjer je svetovni olimpijski muzej. Utrip tipične švicarske vasi so doživeli z obiskom Guymaierja in pokušnjo preprostega obroka iz sira in krompirja (*franc. raclette*). Sklepno doživetje je zaznamovala ozkotirna Retijska železnica, ki je romarje peljala iz St. Moritza čez Alpe v Italijo preko prelaza Bernina (2328 m). V Poschiavu so se srečali z zakoncema Milostnik, Dragico in Ladom, ki sta prijazno delila z romarji izkušnje življenja zunaj domovine in z vso gostoljubnostjo predstavila mesto in župnijsko cerkev, v kateri so romarji sklenili še eno lepo in nepozabno romarsko doživetje.

Jana Barba

In zgodila se je Afrika – 4 leta čakanja na dovoljenje ...

Hrepenenje po misijonskih podvigih se je v slovenskih misijonarjih prebudilo že zelo zgodaj. Naj bo to ime Friderika Barage, Knobleharja ali današnjih misijonarjev. Vedno je klic vabil. Društveni načrti segajo daleč nazaj, vendar se je uresničitev afriškega romanja v misijone zgodila šele letos avgusta. Pred leti pa se je že nasmejala sreča, da smo obiskali Baragovo deželo.

Priprave

Narediti tak načrt za pot v neznano deželo, da bo zanimiv, da bodo zajete vse značilnosti dežele in da ne bo spregledana nobena izvirna lepota, to je bila velika naloga za pripravo. Kakor angele rešitelje je Bog poslal tri misijonske poznavalke, ki so v Zambiji že delovale kot prostovoljke, in to so bile dr. Damjana Koželj, Marija Anžič in Mojca Peric Vreček. Njihove bogate izkušnje iz te neznane Zambije so dale pravo smer. In prava smer sta bila misijonarja p. Miha Drevenšek in p. Stanko Rozman. Pogoji za dober misijonski načrt so bili izpolnjeni.

Pogled z oltarja na polno cerkev (pri maši na naslednji sliki)

Običajna elektronska pošta in nekaj srečanj za izmenjavo podatkov in nasvetov – nastal je čudovit načrt obiska afriških misijonov v Zambiji in v Malaviju. Med afriško ljudstvo se pride samo z misijonarji. Turistični paketi prodajajo samo parke, ribolov, lovišča in trofeje za drage denarje. Misijonarji pa živijo med ljudmi in za ljudi.

Polet preko ekvatorja

Letalo družbe Qatar Airways je poneslo 17 naših teles z dušami vred na južno poloblo. Postanek v Dohi, glavnem mestu arabskega emirata Qatar, me je oropal žepnega noža, ki se je skrival v prtljagi. Tudi očitno dobrohotno posredovanje uradnice za lepe odnose z zahodnimi turisti pri uradnem najditelju ni uspelo. Sicer pa, obljuba, da bo nožiček na voljo pri ponovnem vkrcavanju v letalo, se ni uresničila. Je pa uradnica namignila, da imajo v Južni Afriki na prodaj veliko nožičkov. In prav je imela. Za spokornega romarja se res ne spodobi, da pase oči po letalu, potnikih in stewardesah. Kaj hočemo, kar je lepo, je lepo in občudovanja vredno. Razlog za ponovno občudovanje lepote je lahko samo dodatna želja po okrepčilni pijači kininske vsebnosti zaradi preteče nevarnosti malaričnih komarjev. Noč je radovedno klicala po novem jutru na južni polobli. Kdaj se je sled letala križala z ekvatorjem, kjer naj bi po razlagi strokovnjakov kompasova magnetnica zatrepeta

in se vrtela kot vrtavka, nismo opazili. Je bil pač krepilen spanec. In v jutru pogled na Janzov grad (Johannesburg), kjer pristanemo, prestopimo, letalo do Livingstona v Zambiji. Ne samo di, ampak prava aroma Afrike. V Livingstonu so uradniki prav prijazni in za pošten denar dobimo dovoljenje za kar dva vstopa v državo.

Misijon v Zambiji – p. Miha Drevenšek

Prvi slovenski nasmejani obraz v Zambiji – p. Miha. Ze-

lena klofača na glavi in smeh do ušes. Vsakdo ga prepozna. To je bambo Miha. Da se je na poti zataknil samo en kovček, je prava malenkost. Sicer naša Klarica ne bi imela razloga za vznemirjenje. Pisanje je dalo rezultat že zvečer,

Med mašo na predmestni župniji Ndole

ko je Klarin kovček stal v slamnati kolibi. Dva avtomobilčka za cel razred. Razdelitev oseb v dva avtomobilčka je bila posebna umetnostna zvrst. Prostorčki so bili različnih mer, kakor tudi potniki. Zato je bil ta vidik odločen: sedež in tovor na njem. In zato so bili v črnem vozilu v glavnem zakonci in samski, v belem vozilu pa sami, sami, sami. In glede na tako razporeditev se je ustvarjala tudi specifična (dis)harmonija. Tu so že najavljeni drugi avtorji potopisa, ki so specialisti za opazovanje in bodo prav v potankosti razkrili določene trenutke. Pustimo se presenetiti. Verjetno bodo posebno izvirni pri opisovanju dodatnih sopotnic.

Ogled živali v narodnem parku - levinje in mladiči na cesti

Nastanitev v Limbo Lodge. Nedeljska maša pri kapucinih. Izkustva prahu, ki bo doooooolgo dva tedna, ni potrebno natančneje opisovati, saj je še tako drobna špranja dovolj velika, da

se rdeči prah prerine tudi v človekove najbolj zaprte pore. Presenečenje prve nedelje v misijonu je bila večerna ladja po reki Zambezi na meji z Zimbabvejem. Dokončno slovo od SMS-jev in nepotrebnega telefonskega čveka počasi postaja resnica. Le še tu in tam prileti kakšno sporočilce, ker je mreža sosednje države zelo blizu. In končno smo odrezani od domačih – kako lepo. Vendar ne za vse. Nekateri med nami se pripravljajo, da postanejo babice in dedki, zato so vedno na preži za novicami!

In zdaj ladja. Terapija s kininom in mosijem poteka pod zdravniškim nadzorom. Krokodili se leno prekladajo po nabrežinah in se ne menijo za mikavne zalogaje na barkah. Sloni prečijo reko in živalski park je poln občudovalcev. Mornarska ekipa kliče k večerji pod palubo. Mračni se že, ko je napor prvega dne končan. Komarji kot preteča malarijska nevarnost v velikih zavojih krožijo nad žrtvami, vendar jih mosijevi in kininovi hlapi morijo. Ali bo sploh kakšen napadel evropsko kri? In kljub tej preventivi se družba

Notranjost bolnišnice v misijonu v Nangomi

počasi seli v slamnate kolibice, ki premorejo vrhunsko namestitvev. Celo nekakšne mreže visijo izpod stropa, popolnoma brez potrebe, saj je v zraku popolna dezinfekcija.

Viktorijini slapovi z mostom nad kanjonom

Naslednji dan smo že strmeli v Viktorijine slapove, pa čeprav kraljica Viktorija zanje nima nobene zasluge. In videli smo celo tovorni vlak iz Zambije v Zimbabve. Zambija ima le 1273 km železnic z medosno razdaljo CAP-Spur (ime je po začetnicah graditelja teh železnic Carla Abrahama Pihla), kar pomeni ozkotirno železnico in meri natančno 3 1/2 angleškega čevlja ali 1067 mm. Močno sem hrepenel, da bi se peljal z vlakom iz Livingstona v Lusako, pa p. Miha ni dovolil in se je izgovarjal na počasnost in še na celo paletu dokazov je privlekel na dan, da so roparji, pa da se ne sme med vožnjo streljali levov in loviti veveric, da tudi ni dovoljeno teči ob vlaku in ga prehitevati in podobni izgovori. Tako mi ostane ponovna pot v Afriko, da bi se

peljal z vlakom Rovos, najbolj luksuznim vlakom na svetu, od Cape Towna do Zanzibarja. Samo kdaj?

Tu bi bilo potrebno omeniti še grozovit prizor med slonom, Anko in kombijem, vendar imajo za ta prizor pooblastilo drugi pisatelji, ki so znani po pretiravanju.

Da ne pišem o podrobnosti vožnje iz Livingstona v Lusako. Rajši ne. Ampak misijon v Nangomi, to pa. P. Jože Grošelj je misijonar, pravi pastoralist in graditelj mnogih cerkva. Na misijonu nas je ljubezljivo sprejel in po kraljevsko postregel in prenočil. Zakonci se-

veda v posebnih sobah, samci in samice pa v skupnem ležišču v dnevni sobi. Naslednji dan smo šli na žegnanje k sv. Moniki, čez hrib in dol. Natančneje nismo izmerili količine prahu, ki se je nabiral vsepovsod.

Nagrada za dobrotnike Svete dežele!

Vedno več je dobrotnikov za pomoč Sveti deželi. Kakor vidite, se vaša radodarnost za projekte, ki jih vodi frančiškanska Kustodija Sv. dežele, odraža v seznamu darovalcev. Da bi se frančiškani v Sveti deželi poleg molitev za dobrotnike tudi na simboličen način oddolžili dobrotnikom, so vrhunski fotografi zbrali odlične motive iz Svete dežele in jih izdali v knjižni obliki.

Vsem, ki podpirate Sveto deželo in boste še naprej ostali zvesti temu projektu, bomo za vsak dar 20€ ali več, poslali knjigo »Living Stones« kot skromno zahvalo. Upoštevajo se darovi prispeli po 1. avgustu 2009.

Več o tem: www.proterrasancta.org

Naslov za darove: Komisariat za Sveto deželo, Tržaška 85, 1111 Ljubljana, TRR: SI56 0510 0801 0637 691

Prva prava afriška maša

Ni primerjave med našo in afriško mašo. Vem, da bodo pravoverneži rekli: nobene razlike ni, maša je ena. Naj imajo prav. Vendar afriška maša je drugačna. Ko smo prispeli pred skromno cerkvico, stoječo sredi redkih dreves, je bilo pobožno ljudstvo domačinov že kar zbrano naokrog. Brez kakšne naglice so bogoslužni sodelavci urejevali zadeve ob nasvetu patra misijonarja Jožeta. Kar ena ura minila in stvari so dozorele, da se maša začne. Boben in spet boben, pa činele, ki to niso bile, ampak na kolesno platišče privezan konec jeklene vrvice in pločevinasti zamaški na njej. To je dajalo nekakšen zvok, ki je bil podoben činelam. In seveda skoraj pol orkestra godal: doma izdelana kitara, pa nekakšen violončelo po afriško. Skratka, koliko iznajdljivosti! In dirigent, pevci, zbor in vse ljudstvo. Ena duša je pela iz mnogih grl. Kakor v Jeruzalemu so tudi v Afriki procesije: ob začetku maše, knjiga Božje besede se posebej prinese v procesiji, procesija za prinašanje darov k oltarju. In ravno ta je spet enkratna. Darovi v denarni obliki se zberejo najprej, potem se zunaj

oblikuje procesija, ki med plesom prinese darove k oltarju. Na čelu ni križ, ampak nekakšna motika, orodje za obdelovanje zemlje. Motika je hvale vredna in z njo je dana hvalnica Bogu za obdelavo zemlje, ki daje hrano. Sledijo darovi: koruza, arašidi, krompir, paradižnik, paprika, banane, žive kokoši in petelin. Seveda ne manjka tudi iznajdljiva kadielnica, ki je preprost lončen lonec, napolnjen z mivko, žerjavico in kadihom na vrhu. Vse skupaj nosi žena na glavi. Kako veličastno in preprosto. Ob tako veličastni procesiji se mi utrne misel: če bi slovenski liturgisti doživeli afriško mašo, potem bi morda še našli nekaj čuta za sakralno, medtem ko ga v sedanjih rubrikarskih pravdah mirno obidejo.

Veličastni petelin, ki mu je bila delno odvzeta možnost gibanja, kajti noge je imel zvezane, je vseeno nadaljeval s petelinjimi opravili za oltarjem. Malo se je nahanil z izbornimi darovi, ki so mu bili na dosegu, in hvalil je Boga na svoj način. In sto in sto afriških oči otrok, ki so bili kakor v drugem svetu. Dojenčki so se mastili z materinim bogastvom, večji pa strmeli v dogajanje na oltarju. Živčnih ljudi pri afriški maši ni. Prav tako z dolgočasenih tam ne poznajo. Vsi so pri svetem dogajanju navzoči z dušo, telesom, pesmijo in plesom. Kako lepa je afriška maša!

In sedaj še posebnost. Naša skupina, beli gostje, je bila deležna posebne pozornosti. Ne samo čudenje ob drugačnosti teh ljudi, ampak tudi silno spoštovanje. Zgodilo se je na koncu

maše ob zahvaljevanju, ko so starešine občestva podali stanje nabirke pri maši in so bili seveda zneski v tujih valutah tudi na glas objavljeni. Sledilo je splošno odobravanje in zahvaljevanje. In to še ni vse. Z gosti se je potrebno tudi rokovati. Misijonar nas je postavil pred oltar in cela skupnost prihaja in rokovali smo se vsak z vsakim. In vmes boben, pesem, afriški orkester. Prijazna domačnost se je razširila, saj smo vsi katoličani. In še nekaj: afriško rokovanje. Ne samo stisk obeh desnih rok, ampak na desno roko položijo še levo. Da se vidi, da v levi ni orožja ali noža nekje za hrbtom, ampak je tudi leva roka vidno navzoča.

Evropejci bi že zdavnaj gledali na uro, mar se je ustavila ali sploh ne dela več? Čas v Afriki nima pomena. Sonce je gospodar časa med vzhodom in zahodom, med jutrom in večerom. V takem razpoloženju lahko maša traja in traja, ker je to edinstven duhovni, kulturni, občestveni in družabni dogodek enkrat na mesec, ko se zgodi obisk misijonarja. Redno ob nedeljah se namreč tudi srečujejo ob Božji besedi, molitvi in pesmi, kar pripravi katehist.

In sedaj agape (pogostitev). Medtem ko smo slavili Gospoda v božanski liturgiji v cerkvi, je skupina žena zunaj kurila ogenj in kuhala afriško pojedino. Vmes so tudi te žene prišle malo k maši, se izmenjale in kuhinja je uspela. Mahoma so moške v cerkvi postavili klopi, prinesli celo krožnike, umili smo si roke po afriško

in obilno kosilo se je začelo. Častni del kokoši je mlinček in tega dobi častni gost pri mizi. Če bi bil to škof, bi ga dobil on. Tokrat pa ne vem natančno, kdo ga je prejel, pa tudi menda ne z Bog ve kakšno častjo. Pa polenta iz bele koruze. Rumena koruza jim ni pri srcu, ker je rumena in če jajce razliješ na rumen zdrob, se nič ne pozna. Vse je rumeno, zato bela koruza. Jedi je bilo dovolj za vse navzoče. Seveda so goste najprej postregli in potem je celotno občestvo obedovalo v bratskem razpoloženju.

In popoldne je napočil čas vrnitve na misijon Nangoma. Ogledali smo si še misijonsko bolnico, ki je res preprosta in revna. Tam smo srečali pet slovenskih deklet, zdravnic in medicinskih sester, ki so darovale misijonu svoj čas in delo za nekaj mesecev. Nekdaj ekonomsko dejaven misijon je sedaj bolj pastoralno usmerjen, kar je spet zanimivo. In že se nam je zgodila Evropa, ko nas je začel čas preganjati. Potrebno bo opraviti dolgo pot skozi Lusako do misijona p. Miha v Ndoli. Pozen večer je že bil, ko smo dospeli na cilj. Večerja kar v samostanski minoritski obednici in potem zakonci posebej, ženski samski del posebej, moški samski del posebej. Vsem so bili pa skupni komarji, ki niso poznali razporeditve. Strah se je večal in doze antimalarina tudi.

Mission Press

P. Miha Drevenšek je v domovini mnogim znan kot pravi živec. Živahen, dejaven in ustvarjalen. Poznamo ga, da je že večkrat v Slovenijo pripeljal zambijske pevske skupine, ki so nastopale po cerkvah in dvoranah. In tak je p. Miha tudi v Zambiji. Na misijonu je v zadnjih letih ustvaril novo smer, in sicer apostolat tiska in video sistemov. S tem medijem prodira po Zambiji in misijonska tiskarna je po kvaliteti v samem vrhu zambijskih tiskarn. Če bo nadaljeval, bo lahko postal »Mission Press« tiskarna za državne dokumente razen tiskanja denarja!

Na tem minoritskem misijonu smo bili nastanjeni štiri noči in pet dni. Kaj vse je bilo tu? Najprej natančen ogled celotnega misijona, sirotišnice, kar je pustilo v nas globoke sledi. Tu bo sledil verjetno odmeven zapis, tako upam! Potem proslava 75-letnice združenja »Vera in

Maša ob diamantni obletnici ustanovitve župnije Luanshya

evangelizacija«, ko smo se udeležili diamantne jubilejne maše v župniji Brezmadežnega spočetja v Luanshyi. To je bila spet doživeta maša! Slovesnost, dolga štiri ure. Ne da se opisati lepote in čudovitega poteka liturgije. Spet novo sporočilo za slovenske liturgiste, naj se pustijo navdihovati v Afriki!

Z nerganjem mnogih, zlasti v črnem kombiju, smo šli na sever obiskati šimpanze. Dolga vožnja, prašna cesta, tresenje jeter in drugih notranjih organov. Pravi strah nam je pogljal v kosti nilski konj, ki smo ga zvečer obiskali pri njegovi rešiteljici, ko ga je našla kot dojenčka in je sedaj zrasel v grozno mrcino. Blizu dveh ton ima in še kar raste. Umaknili smo se za ograjo, ko je hlačal iz svojega bunkerja mimo gospodinjine hiše in šel lomastit po zeleni travi. Oh, kako je mogel Stvarnik narediti tako grdo žival! Ekipa belega kombija se je dogovorila, da bodo specialistke za opazovanje objavile v Bratu Frančišku posamezne dogodke in prizore v vseh podrobnostih. Zato se ne spuščam v

podrobnosti opisovanja odnosov v skupini ali slonjih rilcev, oklov in debelih nog. Te stvari bodo predstavile specialistke.

In sledila je zadnja nedelja pri p. Mihi: popoldanski piknik. Da ne pozabim omeniti dopoldanske župnijske maše v Ndoli. Spet gostje

in spet slavje, kakor ga naredijo afriški kristjani. Popoldanski piknik pa je ustvaril p. Miha z mladino in sodelavci. Druženje in poslavljanje se je zavleklo pozno v noč in sklenilo pri afriškem ognju, seveda s plesom.

Narodni park South Luangwa – The Bushcamp Company

Zambija ima celo vrsto narodnih parkov. Po nasvetu naših prijateljev, specialistk za Zambijo, smo izbrali prav tega. Res je bil drag kot zafran. Najprej nasploh park in namestitev kot taka, potem pa še nujen dostop z letalom. Vse to je v celotnem sklopu programa spet povzročilo nerganje: Zakaj tako drago? Ob koncu obiska v parku pa nasprotna trditev: Če tega ne bi obiskali, ne bi doživeli Zambije. No, in smo tam. Kdo naj ustreže temu ljudstvu?

Za dostop smo potrebovali letalski prevoz do Mfue. Tam so nas pričakala vozila iz parka. Vožnja v odprtih terenskih vozilih je spominjala na Titove čase, ko se je prevažal med divjimi živalmi neuvrščenih držav. Namestitev v parku je bila kraljevska, seveda med zverinami. Tako so imele namestitvene hišice imena po zvereh in

prav tiste zveri so se ponoči zleknile ob hišicah, da so znotraj za rahlo steno hišice naše romarice trepetale celo noč. Ko se je npr. nilski konj ob hišici premaknil, se je stresla cela zgradba in prebivalke še bolj. Pri hišici, poimenovani po slonu, pa je bilo še bolj zanimivo. Prebivalka je bila ravno v banji in slon ji je porinil rilec v kopalnico. Prestrašena dama mu je dala bonbonček in slon je odšel. Prigod z levi, žirafami in kačami pa raje ne opisujem, ker je že to preveč kruto. Če povem, da je kača prilezla v kopalno kad skozi vodno odprtino in da jo je tisti prebivalec pregnal kar s čarobnim žvižgom, tako in tako ne bo nihče verjel.

In prvi izlet v park zverin. Popoldne ob štirih je po angleškem receptu čaj s piškotki in potem vožnja na dvignjenih terenskih landroverjih. Komaj se odpeljemo, že naletimo na prvo oviro: čez cesto je ležalo 17 lenuhov, pravzaprav levov vseh starosti. Cel trop. Kot običajno so ženske zgroženo lovile sapo, vendar levi jih niso napadli. Šofer je pojasnil, da so malo prej imeli za kosilo drugo žival, tudi iz ženskih vrst. No, prav! Malicati pa nočejo. Menda te zverine spijo ali lenarijo kar do 20 ur na dan.

Pri maši na podružnici s patrom Jožetom, P. Mihom in P. Petrom

Večer smo sklenili s sv. mašo v posebni hišici, ki je bila nekdanja knjižnica. Uslužnost in pozornost vodstva kampa je na izredni višini. Za zvečer smo dobili še jasno navodilo: Nihče ne sme iz restavracije v hišico brez spremstva osebja. V temi se namreč lahko skriva huda zver in v hipu lahko izgubijo petično turistko, kar bi bila velika finančna škoda. Zato so spremljevalci z močnimi svetilkami vsakega posebej peljali v hišice. Počutili smo se popolnoma varne. Kako je potekala noč, spet ne morem opisovati, saj je že pogovor pri zajtrku dal slutiti, da je bila noč vznemirljiva. Zgodbe o slonih pod oknom in na verandi. Spet cela reč Jutranja vožnja po parku nam je razkrila ptice zemlje in neba. Kar si le misli, morje, bi dejal Ribničan. Ko je sonce že močno pripekalo, so nas vozila zapeljala v gozdno senco in tam nam je znova zastal dih:

Pozen zajtrk po ogledu živali v naravi (narodni park)

Mizica, pogrni se! Sredi gozda vzorno pogrnjene mize, stoli, pogrinjki, ogenj, jedila, umivalnica za roke, pijače. Sploh in oh. Prava pojedina z vrhunsko postrežbo. Uprava kampa je prese-netila v celoti. Da je bil popoldne potreben počitek, je jasno. Seveda počitek ob in v bazenu s sončenjem in redno dozo antimalarinov. In spet zgodba od včeraj: ob štirih čaj s piškotki in slaščicami, pa spet vožnja med zverine. Tokrat so bile levje zverine že spet na drugem mestu na

gostiji. Videli pa smo čudovite živali. Ob sončnem zahodu, ki je kar redno ob šestih zvečer, smo ustavili in se okrepčali s pijačo. Razvila se je debata o smereh neba in šele sončni zahod je po skavtsko pokazal pravi zahod. Prej je namreč magnetnica kazala proti jugu in noben strokovnjak ni mogel ugotoviti smeri neba. Dobro, da sonce tudi v Afriki zahaja na zahodu!

Zopet je sledila nočna vožnja po zverinjaku. Pomočnik šoferja je prižgal močan reflektor in v noči se je zasvetilo nekaj oči: torej zverina! Videli smo leoparda, ježevca, hijeno, svinjo bradavičarko s celo družino in še in še, kdo bi si vse zapomnil. Sledila je zadnja večerja v parku s kulturno predstavo za uvod. Domačini so nastopili v prav izvirni predstavitvi Afrike, živali in ljudi. Ob koncu večerje je vodnica naše skupine razložila postopke za naslednji dan, ko smo odhajali: da imamo kuhan zajtrk, da naj to in to postorimo, pa še napitnina se lahko da. Zaradi zverin, ki so tudi drugo noč nadlegovale naše dame, je bila jutranja naglica tako intenzivna,

da so gospe pospravile zajtrk druge skupine, ki je odhajala na ogled živali, in potem še kuhan zajtrk, ki je bil nam namenjen. Vsekakor za dolgo pot v Malavi ni bilo nič preveč.

(prihodnjič dalje in konec: Na misijonu v Malaviju)

Piše p. Peter

Darovi za Sveto deželo (01.08.-30.09.2009)

100 € – Fajdiga Joško, Vrčon Ana; 50 € – Beravs Nikolaja, Beravs Vlasta, Erčulj Silva, Hernavs Silva, Mlakar Marija, Štrancar; 30 € – Starič Pavel, Peter, Škufca Lukman Mira, Žigon Jožefa; 20 € – Duhovnik Antonija, Grosman, Terezija, Humar Marija, Kotar Marija; 15 € – Novak Mirko; 12 € – Cibej Rihard; 10 € – Bambič Tone, Kodrič Justina, Merjak Nada, Vesel Alojz; 5 € – Cigoj Marta, Graher Ana; 1 € – Oražem Miha. Uredila: Tatjana

Švica- v zimsko idilo z vlakom – ker se ji ni moč upreti!

Datum: 10. 01.–15. 01. 2010

(šest dni, pet noči, od tega 2 noči na vlaku, 3 v planinskih kočah)

PROGRAM:

1. dan: 10. jan. (nedelja) ZVEČER ob 20.48 odhod vlaka iz Ljubljane (Lesce - Bled 21.37, Jesenice 21.56). Vožnja v ležalnikih – 6 ležišč (ali doplačilo v spalniku z 2 ali 3 ležišči) skozi Avstrijo v Zürich.
2. dan: 11. jan. Z VLAKOM NA NAJVIŠJO TOČKO V EVROPI IN V ŠVICI – NA JUNGFRAUJOCH. (3.600 m). Namestitev v planinski koči v Interlaknu, sv. maša, večerja, prenočevanje na skupnih ležiščih (po 4 ali 5 oseb).
3. dan: 12. jan. Zjutraj nadaljevanje poti v naslednje visokogorsko švicarsko središče, v Zermatt. Prihod popoldne, namestitev v planinski koči za 2 noči, večerja.
4. dan: 13. jan. Dan za prosto izbiro ciljev, ki se odpirajo v Zermattu: pogled na Matterhorn, visokogorska železnica na Gornergrat, žičnica na Klein Matterhorn, pohodništvo v idilo Zermatta, lahko tudi na štiristočak Breithorn, celodnevno smučanje! Sklep dneva s sv. mašo, večerjo in počitkom.
5. dan: 14. jan. GLACIER EXPRESS. Najpočasnejši ekspres v Švici, ki vozi skozi zasnežene gorske doline, prelaze, tunele in vrhove do 2200 m nad morjem, do St. Moritza, postanek in prestop, vožnja do Sargansa. Tam prestop na nočni vlak za Ljubljano ob 22.37. Možnosti namestitve v vlaku kot v prihodu v Švico.
6. Jutranji prihod vlaka v Ljubljano (15.1.) ob 8.10. (Jesenice 07.13; Lesce Bled 07.27).

(Opozorilo: Ker se v decembru spremeni železniški vozni red, bodo možne manjše spremembe, vendar ne bistvene)

CENA POTOVANJA je sestavljena iz več elementov: vlak in spalnik v odhodu in povratku Ljubljana-Zürich, prevoz s švicarsko ozkotirno, zobato in normalno železnico, 3 x polpenzion (zajtrk-večerja) v planinskih kočah v sobah z več ležišči: **530€ po osebi** (za člane). Doplačilo za turistični spalnik v je **64€** v obe smeri. V ceno ni vračunana hramba prtljage na postajah, če bo to potrebno, ali lokalni taksi na lastno željo. Z novim voznim redom je možnost, da bi se vlak za malenkost podražil! V sporočilu pred odhodom boste zvedeli.

** PRIJAVE TAKOJ (vsaj do 20. 12. 2009), skupina do 20 oseb, OB PRIJAVI se plača 300€, ostalo do 20. 1. 2009.

OPREMA: Ker bo vsak sam premikal svojo prtljago, naj bo prtljage čim manj. Sicer pa zimska oprema, morda tudi pohodne palice, dereze in dobri čevlji, rokavice, kapa.

»Če ste si hoteli privoščiti lepoto, ki je še niste okusili, potem si izberite najlepše potovanje z ladjo po Norveški«

»Kdor potuje, bere knjigo stvarstva, kdor sedi doma, ima knjigo odprto vedno samo na eni strani« sv. Avguštin

SEVERNI SIJ Z LADJO PO NORVEŠKI OD BERGNA DO KIRKENESA

vlak ali avtobus do Münchna in nazaj, letalo do Bergna in nazaj iz Kirkenesa, ladja Polarlys

DATUM: 25. januarja do 2. februarja 2010

ODHOD: ponedeljek, 25. jan. 2010: do münchenskega letališča nočni vlak ali avtobus, naslednji dan ob 09.05 dopoldne letalski prevoz iz Münchna v Bergen. Transfer v pristanišče in vkrcanje na ladjo Hurtigrute M/S Polarlys v Bergnu, odhod ob 22.30.

- (od 26. jan. – 1. febr. na ladji). Namestitev v kabinah z dvema ali tremi ležišči, oskrba polpenzijska (zajtrk in večerja). Ladja ustavlja v mestih ob norveški obali. V času postankov ogledi mest in znamenitosti. Na ladji organizirajo ekskurzije za posamezne ogled znamenitosti; to se plača posebej. V TEM ČASU JE OPTIMALNA MOŽNOST ZA OPAZOVANJE SEVERNEGA SIJA AURORA BOREALIS (kar je eno izmed naravnih čudes sveta!).
- 1. febr. ob 10.00 prihod v Kirkenes, norveško mesto na meji z Rusijo, prevoz na letališče, polet preko Osla v München ob 19.40; sledi nočni vlak v Ljubljano.
- 2. febr. 2010: zjutraj prihod vlaka v Ljubljano.

VSEBINA PONUDBE: prevoz v München in nazaj, letalski prevoz do Bergna in iz Kirkenesa v München, ladja Hurtigrute iz Bergna v Kirkenes v notranji kabini z 2 ležišča TWC, na ladji bivanje vključno s polpenzion. Prevoz na letališče v Münchnu bo znan pred odhodom: vlak ali avtobus.

CENA (za člane) 1.695,00 €; nečlani + 10%.

V CENO NI VKLJUČENO: letališke takse in lokalni taksi prevozi.

TAKO ZELO ugodna ponudba je le v zimski sezoni. Ponudba je narejena za najmanj 10 oseb, lahko tudi več.

DOKONČNE PRIJAVE SO POTREBNE NAJPOZNEJE DO 1. oktobra 2009. PLAČILO OB PRIJAVI 500€ IN PRIJAVA JE SPREJETA. Kasneje samo, če bo prostor.

Vodi: p. Peter Lavrih

p. Peter Lavrih, ofm, CTS mob.: 041 66 91 34

Komisariat za Sveto deželo

Tržaška 85, 1000 Ljubljana; tel.: 01 24 44 250 ; faks: 01 24 44 253;
www.sveta-dezela.si; email: komisariat@rkc.si; TRR SI56-0510-0801-0637-691

Milan Bizant DJ

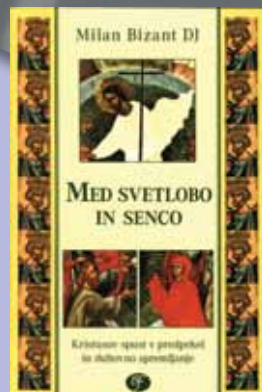
Med svetlobo in senco

Kristusov spust v predpekel in duhovno spremljanje

Izhodišče avtorjevega razmišljanja je ikona Kristusovega spusta v podzemlje, ki mu v slovenski tradiciji pravimo predpekel. Tam sreča vse pravične, ki so živeli do njega, od Adama in Eve dalje, in jih popelje s seboj v Kraljestvo. To razume avtor kot paradigmo kristjanovega življenja. Kristus se spušča k nam v naše podzemlje, predpekel vsega bolečega in grešnega, da nas od tam odpelje v odrešenje in srečo. In pri tem ima pomembno vlogo tudi duhovno spremljanje, ki človeku pokaže, kje in kako se mu Kristus bliža v vsakdanjem življenju. Knjiga je v poljudni jezik predelana magistrska naloga Papeškega vzhodnega inštituta iz Rima.

ISBN 978-961-6326-76-6; format: 14 x 21,5 cm, broširano, 159 strani

Cena: **9,00 €** (za bralce Brata Frančiška do 15.11. **samo 7,50 €**)

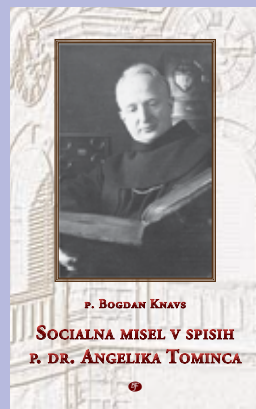
Bogdan Knavs OFM

Socialna misel v spisih p. dr. Angelika Tominca

P. dr. Angelik Tominec je ena od osrednjih osebnosti predvojnega slovenskega krščanskega socializma. Žal so njegove misli in spisi malo poznani celo med njegovimi sobraty. Avtor je po desetih letih ponovno segel po svoji diplomski nalogi in ugotovil, da socialna misel in pričevanje p. Angelika še vedno ohranjata svoj pomen. O tem nas prepričuje okrožnica papeža Benedikta XVI. *Ljubezen v resnici (Caritas in veritate)*, ki bi jo p. Angelik z veseljem sprejel. Ta papeževa okrožnica vztrajno povezuje krščanski socialni nauk in življenje posameznega kristjana v družbi.

ISBN 978-961-6326-77-3; format: 12,5 x 20 cm, broširano, 112 strani

Cena: **4,00 €** (za bralce Brata Frančiška do 15.11. **samo 3,00 €**)

V pripravi:

Roch Niemier OFM, **Po Frančiškovih in Klarinih stopinjah**

Christian Gostečnik, **Me imata kaj rada**

Predstavljeno lahko naročite na naslovu:

Založba Brat Frančišek

Prešernov trg 4, 1000 Ljubljana

tel.: 01 2429312, faks: 01 2429313, e-mail: zbf@ofm.si, <http://franciskani.rkc.si/zbf/>